

Locale Belangen

Orgaan van de Vereeniging voor Locale Belangen.

[Goedgekeurd bij Gouvernements-Besluit ddo. 31 Juli 1922 No. 75.]

Verschijnt den 1sten en 16den van elke maand

Commissie van Redactie:

J. J. G. E. RÜCKERT, G. de RAAD, F. W. M. KERCHMAN.

Redactie-Secretaris: Mr. J. J. FIJNVANDRAAT.

Stukken den penningmeester betreffende te zenden aan den Heer F.W.M. Kerchman, Pendrian 23, overige stukken der vereeniging betreffende te zenden aan den Secretaris G. de Raad, Karrenweg, Semarang.

Voor stukken het Tijdschrift betreffende (redactie, advertenties, enz.) wende men zich tot den Redactie-Secretaris Mr. J. J. Fijnvandraat, Pension Wilhelmina, Bodjong Smg.

I N H O U D:

Uitbreiding Indonesische zetels in Gemeenteraden. — Organieke Wetgeving. — Decentraliana. — Indische Raden. — Maleisch Gedeelte. — Officieele mededeelingen.

Uitbreiding Indonesische zetels in Gemeenteraden.

Dat het de Regeering ernst is om het verloren vertrouwen der Indonesische groepen te herwinnen moge ook blijken uit een regeeringsschrijven gericht aan de voorzitters der Gemeenteraden, waarin dezen advies werd gevraagd inzake de wenschelijkheid van uitbreiding van het aantal Inheemsche zetels. De burgemeester van Soerabaja, de heer Ir. D. J. Dijkerman heeft, zooals de kranten ons melden, als zijn meening te kennen gegeven, dat een kleine uitbreiding van het aantal zetels hem wel gewenscht voorkomt; daarentegen werd de oud-burgemeester van Semarang, de heer Ir. D. de longh op een desbetreffende vraag van ondergeteekende in de laatstgehouden Raadsvergadering niet bereid gevonden om zijn opinie terzake aan Semarang's vroege vaders kenbaar te maken. Deze weigering van de zijde des heeren de longh moeten we helaas ten zeerste betreuren; het feit, dat het schrijven der Regeering persoonlijk aan den oud-burger vader is gericht, mag o.i. geen argumeent zijn om de zaak geheim te houden. Dat overigens oud-burgemeester de longh volkomen het recht

had tot geheimhouding, willen wij geen oogenblik betwijfelen, doch de kwestie is o. i. van zoo actueel en algemeen belang, dat wij het juist gevonden zouden hebben indien hij zijn standpunt had uiteengezet, teneinde het vraagstuk van verschillende zijden te kunnen belichten.

Wat de meening van de voorzitters der overige raden betreft, veel is daarvan ook ons niet bekend geworden. 't Lijkt ons te gewaagd om te gissen naar hetgeen mogelijk door de verschillende voorzitters der Raden aan de Regeering zou kunnen zijn medegedeeld; daarvoor kennen wij hen te weinig. Een uitzondering daarop maakt o. i. de Heer de Jongh, die wij niet alleen van nabij kennen, doch die ook inzake meergenoemde kwestie reeds een gevestigde opinie bezit en bovendien meerdere malen in het openbaar zijn standpunt heeft verdedigd.

Voorzover wij den heer de Jongh kennen is hij, hoewel geen warm voorstander van uitbreiding der Indonesische zetels, toch geen bepaald tegenstander daarvan; immers reeds in het jaar 1924 betoogde hij op het te Bandoeng gehouden veertiende Decentralisatiecongres, alwaar hij zijn interessant praeadvies uitbracht omtrent het belangrijke onderwerp: „De plaats der Gemeente in de toekomstige Bestuursorganisatie”, dat het aantal Indonesische zetels, althans voor zoover betreft die van den Semarangschen gemeenteraad, zonder eenig bezwaar gebracht kan worden van 8 tot 11, waarvan—aldus het praeadvies— 9 wijksgewijs zullen worden verkozen en 2 benoemd. Dan zegt oud-burgemeester de Jongh in meergenoemd praeadvies nog het volgende:

„De vermeerdering van het aantal Inlandsche raadsleden is gemotiveerd met het oog op de onderstelde opheffing der dessa's binnen de gemeente en het veel grootere belang, dat daardoor de gemeenteraad verkrijgt voor de Inlandsche bevolking”.

Laten wij even nagaan wat de publieke opinie t. a. v. de aanhangige kwestie is. We merken al dadelijk op, dat, wordt enerzijds het voornemen der Indische Regeering door de Inheemsche groepen—de Maleische pers sprak zich unaniem uit *vóór* eene eventueele uitbreiding van het aantal Indonesische stels—blijde toegejuicht, anderzijds deze plannen van Europeesche zijde—ik bedoel hiermee de Europeesche pers—krachtige bestrijding hebben ondervonden, iets wat o. i. overigens geheel verklaarbaar voorkomt, gezien het feit, dat de Europeesche pers zich over het algemeen op een zeer conservatief standpunt stelt, indien het betreft kwesties, welke ons Indonesiërs in politiek opzicht een schrede voorwaarts willen brengen. Zoo zegt o. a. de anders toch zoo liberale *Locomotief*:

„Eerst als in de Indische gemeenteraden door de Inlandsche leden voorstellen worden ingediend en verdedigd, eerst als zij telkens opnieuw trach-

ten o
moeie
dit s
leidin
heeft

De
Inland
wijzen
zij de
conclu

Het
waarin
hebbe
ons j

Mer
Soeton
meent
had; d
de ope
contact
verteg
kort d
geen
verkie

zittend
ware v
hunne
fout, d
massa
langste
dan z
uit ha
behart
baja g
het rai

Uitb
de bel
het ge
moge
raadsz

ten opbouwend werk te verrichten in het belang van hun groep en onvermoeid werken voor Indische gemeenteraden, en als *dan* blijken mocht dat dit streven stranden moest op de zetelverhouding—dan *eerst* bestaat aanleiding tot wijziging. Doch komt zij voortijdig en willekeurig tot stand—dan heeft zij geen waarde, dan blijft zij kunstmatig en onvruchtbaar”.

De Locomotief doet naar voren komen, alsof *nimmer* voorstellen door de Inlandsche leden worden ingediend en verdedigd, het tegendeel daarvan bewijzen lijkt ons geheel en al overbodig. De Locomotief zelf zal wel, indien zij de Semarangsche raadsverslagen in haar *eigen* blad opslaat, tot *andere* conclusies moeten komen, althans dit hopen wij.

Het door de Locomotief aangehaald treffend voorbeeld „Darmogeval”, waarin de Soerabajasche Inlandsche raadsfractie wordt verweten zich te hebben laten spannen voor ’t politieke wagentje van Mr. Ploegman, is dunkt ons juist een reden te meer om de Inheemsche zetels uit te breiden.

Men herinnert immers zich nog goed, dat een jaar of twee geleden Dr. Soetomo c. s. ontslag heeft genomen als lid van den Soerabajaschen Gemeenteraad. De uitgeschreven verkiezingen hadden geenerlei resultaat gehad; de intellectuele groepen onthielden zich van elke politieke actie, waardoor de opgevallen zetels moesten worden aangevuld door benoemden, die weinig contact hadden met de bevolking en ook *niet* door de Inheemsche groepen als haar vertegenwoordigers worden erkend, zooals moge blijken uit eene in een kort daarop gehouden volksvergadering aangenomen motie. Ook viel, hetgeen begrijpelijk is, bij de kortgeleden plaats gehad hebbende periodieke verkiezingen geen belangstelling te constateeren, zoodat de tegenwoordige zittende Inlandsche Raadsleden nog niet beschouwd kunnen worden als de *ware* vertegenwoordigers van de bevolking of te wel de ware behartigers hunner belangen. De fout, althans voorzoover men spreken kan van een fout, door de Inheemsche fractie, die de behoeften en nooden van de massa-bevolking minder kent, begaan, is derhalve nog te vergeven. De belangstelling voor den gemeentelijken arbeid dient gewekt te worden, *eerst dan* zal de Inheemsche bevolking hare vertrouwelingen en kampvechters uit haar midden zelf willen aanwijzen om haar vitale belangen te doen behartigen. Heeft niet de zoo invloedrijke Indonesische Studieclub Soerabaja gezegd, dat de intellectueelen eerst dan zullen willen deelnemen aan het raadswerk, zoodra het aantal zetels wordt uitgebreid?

Uitbreiding van het aantal zetels is dunkt ons eene vereischte, teneinde de belangstelling te verkrijgen uit de Inheemsche groepen, maar ook om het geschokte vertrouwen te herstellen. Het Soerabajasche „Darmogeval” moge in ieder geval geen aanleiding zijn om de uitbreiding van Inheemsche raadszetels in de gemeenteraden op te schorten.

t *Nieuws* schijnt ook weinig gesteld te zijn op een vermeerdering van het aantal Indonesische zetels, zooals moge blijken uit een door de redactie in aflevering 7 van dit orgaan overgenomen artikel uit gemeld blad.

Een fel tegenstander van de voorgenomen uitbreiding der Inheemsche zetels vinden wij als wel te verwachten is in het *Algemeen Handelsblad*, dat o. m. zegt:

„Indien we onder de loupe nemen de gemeenteraden, waarin nu toch al jaren en jaren de Inlandsche bevolkingsgroep behoorlijk vertegenwoordigd is dan zien wij dat van de Inlandsche vertegenwoordigers zeer weinig initiatief uitgaat en dan nog, als dit het geval is, blijkt dit gebaseerd op sentimentsoverwegingen, waarbij de praktijk en de redelijkheid op den achtergrond gedrongen zijn”.

Wij achten het geheel overbodig om deze voor ons zoo „vleiende” woorden van het Alg. Handelsblad tegen te spreken, vooral niet aangezien dit blad nimmer is te overtuigen van ons ernstig voornemen om in den Raad opbouwenden arbeid te verrichten Elk opbouwend werk onzerzijds toch wordt veelal aan het publiek tentoongesteld als iets dat riekt naar afbraak, — elke poging onzerzijds om wat gedaan te krijgen als „onredelijk en onpraktisch”. Ook een in het A. I. D. gelanceerd bericht omtrent den Inheemschen wethouder aldaar gaf het Alg. Handelsblad aanleiding daaruit politieke munt te slaan. 't Was voor het blad een argument te meer om te beweren, dat een Indonesche meerderheid voorbarig zou zijn, omdat elke zekerheid, dat de gemeentelijke zaken naar behooren zullen marcheerden zonder dat de Westersche belangen in gevaar worden gebracht, totaal ontbreekt, een oordeel o. i. even voorbarig als ongemotiveerd en onjuist.

Het blad laat echter na te zeggen dat de Inheemsche belangen bij een bestendiging van de Europeesche meerderheid in het gedrang komen en doet voorkomen alsof het bepaalde in art. 15 van de wet van 23 Juli 1323 Stbt. No. 219, waarin wordt vastgelegd, dat beslissingen der raden, voorzover zij met het algemeen belang strijden, door den G. G., den Raad van Indië gehoord te allen tijde kunnen worden geschorst of vernietigd bij een met redenen omkleed besluit, niet meer bestaat. Waar art. 19 lid 2 der Locale Raden-Ordonnantie den burgemeester het recht toekent om beslissingen, die naar zijn oordeel krachtens art. 15 van hoogerbedoelde wet kunnen worden geschorst of vernietigd, niet ten uitvoer te brengen, zoo is de vrees van velen, dat straks bij een Inheemsche meerderheid de Europeesche groepen onder de voeten zullen worden geloopt, ongegrond, te meer waar laatgenoemde groepen van wege hare betere scholing en rijpere politieke ervaring een zeker overwicht op de Inheemsche vertegenwoordigers hebben.

Ook de *Indische Courant* acht ons Indonesiërs nog niet rijp genoeg om in de gemeenteraden de meerderheid te vormen, want ze zegt: (spattieeringen van mij) „De Inlandsche groepen zullen zoo zij een meerderheid verkrijgen, *nagenoeg geheel en al op quantiteit hebben te steunen*.”

Het aantal intellectueelen onder hen is *bij lange na niet voldoende* om iederen gemeenteraad te geven, wat hem rechtens toekomt. En dan krijgen we straks, zoo de regeering haar onzalig plan niet laat varen, *de stemmachine*.”

De vrees, dat straks de qualiteit geheel ten ondergaat in het verlangen naar quantiteit achten wij te ver gezocht en even ongemotiveerd als onjuist, zooals ook hieronder moge blijken.

Tot zoover de meening van enkelen in de Europeesche wereld gezag hebbende kranten, welke beschouwd kunnen worden als de vertolkers der ideeën van de groep Europeanen, die hier in Indië numeriek zoo'n kleine minderheid vormen, doch immer de leidende positie willen nemen. De bezwaren tegen de voorgenomen uitbreiding, van de zijde der groepen, kunnen we aldus formuleeren.

Eerstens. De tijd van vergrooting van het aantal Indonesische zetels achten zij nog niet gekomen.

Tweedens Zij vreezen voor onvoldoende behartiging van zuivere „Europeesche” belangen (enkele bladen drukken dit aldus uit „algemeen belang”),

Derdens. Zij verwachten, dat het gehalte der besprekingen omtrent allereerste hande onderwerpen tot een laag peil zal dalen.

Tegen al deze bezwaren zij nog hier te berde gebracht, dat sedert de instelling der Regentschapsraden, die zoo niet uitsluitend dan toch in, hoofdzak bestaan uit leden der Indonesische groepen, geenerlei klacht valt waar te nemen, dat Europeesche belangen op den achtergrond geraken, en dat ooit de *quantiteit* de *qualiteit* schade heeft berokkend, integendeel zij die de notulen der vergaderingen der 18 regentschapsraden trouw hebben gevolgd zullen wel tot de conclusie moeten komen, dat de Indonesiërs ook steeds een open oog hebben gehad voor de Europeesche belangen en dat zij evengoed als de Europeesche leden in de gemeenteraden, practisch en opbouwend werk kunnen verrichten.

Waarom dit over het algemeen niet gezegd kan worden van de Inheemsche leden in de Gemeenteraden, die toch in ontwikkeling niet behoeven achter te staan bij hunne collega's in de Regentschapsraden, vindt hierin zijn oorzaak, dat *eerstens* hun voorstellen veelal tegenwerking van de zijde der behoudzuchtige Europeesche leden ondervinden, iets wat hun initatief tot het voorbrengen van nieuwe voorstellen doodt.

Tweedens moet de oorzaak worden gevonden in de omstandigheid, dat het zich uitdrukken in een vreemde taal zelfs voor de intellectueelen een bezwaar en een rem is om hunne gedachten behoorlijk te uiten en de argumentatie op eene krachtige wijze naar voren te brengen. Slechts zij, die den moed hebben om voor de publieke tribune hunne behendigheid en vaardigheid in het hanteeren van een voor hen toch nog vreemd blijvende taal te toonen — dit wil geenszins zeggen dat zij in ontwikkeling de meerderen zijn van hun zwijgende collega's, — zullen de woordvoorders zijn.

Dit bezwaar behoeft niet bij de regentschapsraden, waar men zich hoofdzakelijk van de Maleische taal bedient, te bestaan.

Het peil der besprekingen, voor zoover die worden gevoerd door de Indonesische leden staan in de regentschapsraden ongetwijfeld op een veel hooger peil dan in de gemeenteraden. Men zou ons kunnen tegenwerpen, dat ook in de gemeenteraden het bezigen van de Maleische taal toegelaten is, zeker doch men houde ons ten goede, dat daarvan zelden gebruik wordt gemaakt om de eenvoudige reden, dat de Europeesche leden het betoog veelal niet kunnen volgen. Waar de meerderheid juist wordt gevormd door hen, die de Maleische taal niet dan wel slechts half verstaan en juist zij het in de eerste plaats zijn, die overtuigd dienen te worden van de aannemelijkheid van het een of ander voorstel, zal het gebruik maken van de Maleische taal niet leiden tot 't bereiken van het gewenschte doel.

Urgent maar ook noodzakelijk zal het zijn, dat bij uitbreiding van de Inheemsche zetels de eisch van de Maleische taal voor de verkiesbaarheid tot lid van eenen Gemeenteraad worde ingevoerd, wil men verwachten niet alleen werklust en activiteit van de zijde der Inheemsche leden doch ook dat de besprekingen getuigen van ernstige en diepgaande studie.

Om kort te zijn, uit de vertoogen der Europeesche groepen kunnen we helaas niet anders dan de conclusie te trekken, dat de positie van ons Indonesiers in de locale raden in het bijzonder in de Gemeenteraden of een zeer moeilijke is, want staan wij te veel aan den kant van de meerderheid, c. q. de Europeesche groepen, dan wordt ons het verwijt naar 't hoofd geslingerd, dat we slechts als „willig werktuig” fungeeren van anderen, maar trachten we ons eigen standpunt te verdedigen en naar onze eigen inzichten te handelen, dan krijgen we het verwijt te hooren, dat wij nog niet in staat zijn om in het belang van het algemeen opbouwend werk te verrichten en wij ons slechts te veel door „sentiments-overwegingen” laten leiden, waarbij „de praktijk en de redelijkheid op den achtergrond gedrongen” worden.

Wat bedoelt men toch met het zoo relatieve begrip „redelijk”? Wat voor den Westerling redelijk is, kan voor den Oosterling onredelijk zijn en

omgekeerd. Mijn ervaring is helaas, hoe vreemd het ook moge klinken, het volgende. Een voorstel is „redelijk” indien het uitgaat van den Europeaan, dit zelfde voorstel heeft groote kans als „onredelijk” te worden gekwalificeerd, indien het wordt ingediend en verdedigd door den Indonesiër. Ter verduidelijking en ook ter illustratie mogen de volgende voorbeelden dienen.

In 1918 werd in den Semarangschen gemeenteraad door een der vroede vaderen een motie ingediend, strekkende om de Regeering te verzoeken de toen bestaande kiesrechtregeling uit te breiden in dien zin, dat het kiesrecht wordt toegekend aan allen zonder onderscheid van ras, die kunnen lezen en schrijven in een der Inheemsche talen. Dank zij de liberale overtuiging der politici dier dagen werd de motie zonder hoofdelijke stemming en zonder enig protest van de raadsleden aangenomen. Het Voorstel voldeed dan ook aan „redelijke” eischen. In het jaar 1925 heeft steller dezès een motie van gelijke strekking bij den Raad ingediend, doch met overgroote meerderheid van stemmen werd zulks verworpen; slechts de Indonesische leden en een Europeesch lid stonden ondergeteekende bij.

Zou dan thans iemand mij naar het hoofd kunnen werpen, dat mijn voorstel *onredelijk* was? „Ja” zullen enkele stijfhoofdigen misschien nog zeggen, omdat de tijdgeest veranderd is (sic!)

Een tweede voorbeeld: In het jaar 1922 werd op voorstel van den waarnemenden burgemeester D. Westerveld het voorstel gedaan om op de begrooting 1923 een post op te brengen van f 10,000 voor kampongverbetering. Met meerderheid van stemmen werd het voorstel aangenomen. Een dergelijk voorstel mijnerzijds werd in 1924 met succes bekroond. Het daarop volgende jaar werd door mij een voorstel van gelijke strekking ingediend. Niet te verwonderen, dat in verband met de gewijzigde samenstelling mijn voorstel geen genade heeft mogen vinden bij de raadsmeerderheid. Niemand, die burgemeester D. Westerveld in 1923 heeft verweten dat hij onredelijk was en zich liet leiden door sentimentoverwegingen, maar *mij* werd wel verweten, dat ik onredelijk en onpractisch was, enz. Ik zou nog enkele voorbeelden kunnen aanhalen, doch het ligt o. i. buiten het bestek van dit artikel om hier nog langer te blijven stilstaan.

Deze korte uiteenzetting moge een ieder duidelijk maken, dat de positie van ons Indonesiers in de Raden zoo geen hachelijke dan toch in ieder geval eene is, die de heethoofden — deze zijn vooral te vinden onder de groep non-coöperators die o. i. ten slotte toch de krachtigste personen uitmaken in onze gelederen — het bloed ras naar het hoofd doen stroomen.

De beste remedie tegen deze kwaal is o. i. de uitbreiding der Ind. zetels. Dat de overheid dit beseffe. Uitbreiding middels benoeming achten we niet

juist. Ten einde de minderheden ook in de openbare colleges te doen vertegenwoordigen ware de thans nog geldende kiesrechtregeling te wijzigen in dien zin, dat evenredige vertegenwoordiging mogelijk wordt gemaakt. Het evenredige kiesstelsel is wel niet eenvoudig, doch de ontwikkelingseisch (het doorloopen eener 2e klasse school), gesteld aan de kiezers geeft o. i. voldoende waarborgen, dat het stelsel van evenredige vertegenwoordiging door de kiezers wordt begrepen en dat zij ook bij de stemming wel hune favourieten den voorrang zullen weten te geven. Tot zoover mijn betoog.

Als slot kan ik niet nalaten mijn artikel te beeindigen met den wensch:

Regeering, geef ons een „fair chance“ en we zullen toonen, dat wij in staat zijn om practisch en opbouwend werk te verrichten in het belang van land en volk, ook al zijn wij „maar weinig geschoolde“ Indonesiers!

Gezien de goede bedoelingen van den nieuwen landvoogd wensch ik mijne landgenooten bij voorbaat toe Slamet.

Organieke Wetgeving.

De 1e Gouvernements Secretaris richtte ondervolgend schrijven tot de Burgemeesters van Gemeenteraden.

Ingevolge § III van artikel 2 der ordonnantie van 9 April 1904 (Staatsblad No. 199), zooals deze paragraaf wordt gelezen in verband met artikel 2 der ordonnantie van 20 Juli 1916 (Staatblad No. 507), is het o. m. aan burgemeesters verboden om houder te zijn van aandeelen in of van obligaties ten laste van naamlooze vennootschappen, beoogende het drijven van ondernemingen van land—of mijnbouw, handel, nijverheid en scheepvaart, dan wel als commissaris van dergelijke vennootschappen op te treden, voorzoo veel betreft ondernemingen, gevestigd of werkende binnen de gemeente.

Intusschen is het in de practijk om verschillende redenen in het belang der betrokken gemeente somtijds gewenscht gebleken dat in gebieden, waar een z. g. gemengd bedrijf zijn werkingssfeer heeft, de burgemeester of een der burgemeesters van de in dat gebied gelegen gemeente(n) in den raad van commissarissen van dat bedrijf zitting heeft, ten einde ook in het bestuur van het gemengd bedrijf v. z. n. de belangen van de gemeente(n) te kunnen behartigen.

Weliswaar opent artikel 9, lid 2, der Locale Radenordonnantie den gemeenteraad de mogelijkheid om, indien het belang van zijn ressort dit vordert, aan een of meer Raadsleden dispensatie te verleenen van het in het eerste lid van dit artikel voor leden van een lokalen raad gesteld verbod inzake het rechtstreeks of zijdelings deel hebben in werken, leveringen of transporten ten behoeve van 's raads ressort doch de Regeering acht het

zeer
geach
zich
artike
Te
len o
den
beple
treks
Gene
in he
He
ters
gebie
ambt
begre
kleed
naam
Excel
derge
No. 3
het c
De
Gouv
UITT

Ge
29 N
van
1926
Ge
Nos.
De

In
len c
door

zeer verklaarbaar indien de burgemeester de aangewezen persoon wordt geacht om commissariaten als bovenbedoeld te bekleeden en tot hem sterkt zich naar Hare meening 's raads dispensatiebevoegdheid in verband met artikel 25 der L. R. O. niet uit, ook niet krachtens artikel 25 i. L. R. O.

Ten einde derhalve ook burgemeesters in de gelegenheid te kunnen stellen om o. m. als commissarissen van een z.g. gemengd bedrijf op te treden en in die functie de belangen van hunne gemeenten v.z.n. te kunnen bepleiten, is bij artikel 1 van het besluit van heden No. 2, waaruit een uittreksel hierbij gaat, eene ordonnantie vastgesteld, waarbij den Gouverneur-Generaal de bevoegdheid is verleend om dispensatie te verleen van de in het eerste lid van dit schrijven aangehaalde verbodsbepaling.

Het komt den Landvoogd echter niet gewenscht voor dat de burgemeesters uit deze commissariaten, waarbij zij belangen moeten voorstaan van gebieden, welker belangen zij in hoofdzaak reeds uit den aard van hun ambt hebben te behartigen, inkomsten zouden trekken ten laste van de begrootingen der betrekkelijke bedrijven. Voorzover derhalve aan het bekleeden van bedoelde commissariaten krachtens de statuten der betrokken naamlooze vennootschappen inkomsten verbonden mochten zijn, is Zijne Excellentie alleen dan bereid den burgemeester tot het bekleeden van een dergelijk commissariaat dispensatie te verleen van de in Staatsblad 1916 No. 507 opgenomen verbodsbepaling, wanneer deze op zich neemt de aan het commissariaat verbonden inkomsten in de gemeentekas te storten.

Door de mededeeling van het vorenstaande heb ik de eer van een van den Gouverneur-Generaal bekomen opdracht mij te kwijten.

UITTREKSEL, uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.

Tjipanas, den 21sten April 1927.

Gelezen het schrijven van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur van 29 November 1926 No. Dec. 26/16/5 en de daarbij overgelegde brieven van den Burgermeester van Bandoeng van 28 November 1925 en 4 Mei 1926 Nos. 4970/VL en 2024/VL;

Gelet op de brieven van den 1sten Gouvernements Secretaris van heden Nos. 824a/II en 824b/II;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

In overeenstemming met den Raad van Nederlandsch-Indië vast te stellen de volgende ordonnantie en te gelasten, dat zij zal worden afgekondigd door plaatsing in het Staatsblad van Nederlandsch-Indië op deze wijze:

Dat Hij, de verbodsbepalingen voor burgemeesters en andere gezaghebbenden tot deelneming in ondernemingen in dier voege willende herzien, dat van bedoelde bepalingen door Hem dispensatie kan worden verleend;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië, in verband met artikel 2, onder V der wet van 23 Juni 1925 (Staatsblad No. 415);

Heeft goedgevonden en verstaan:

Artikel 1.

Aan § III van artikel 2 der ordonnantie van 9 April 1904 (Staatsblad No. 199), zooals die paragraaf gelezen wordt in verband met artikel 2 der ordonnantie van 20 Juli 1916 (Staatsblad No. 507) wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

De Gouverneur-Generaal kan van de bepaling in het vorige lid dispensatie verleen.

Artikel 2.

Deze ordonnantie treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Afschrift dezes zal worden gezonden aan den Raad van Nederlandsch-Indië, tot inlichting en uittreksel verleend aan den Directeur van Binnenslandsch Bestuur, den Adviseur voor de Decentralisatie, de Burgemeesters van Bandoeng, Batavia, Meester-Cornelis, Buitenzorg, Soekaboemi, Cheribon, Semarang, Soerabaja, Malang, Makasser, Palembang, Medan en Ambon en den Gemeenteraad van Rembang, tot inlichting en naricht.

Stemt overeen met voorz. Register:

De Gouvernements Secretaris,
(w.g.) WESTEROUEN VAN MEETEREN.

Van de Commissie tot herziening der Stadsgemeente-ordonnantie ontving het Bestuur onderstaand schrijven:

In verband met de wenschelijkheid van een technische herziening van de Stadsgemeente-ordonnantie, van de Provincie- en Regentschapsordonnantie, komt het der Commissie, welke bij Gouvernements-besluit

van 31 Maart jl. No. 9 tot dat doel werd ingesteld, dienstig voor, zich zoo veel doenlijk op de hoogte te stellen van de bezwaren, welke gebleken zijn bij de toepassing der evengenoemde ordonnanties.

Onze Commissie noodigt mitsdien Uwe vereeniging uit, haar de door U gevoelde bezwaren tegen deze wetgeving te willen mededeelen.

Met het oog op den voortgang harer werkzaamheden, zal zij gaarne al dadelijk vernemen of het door U mogelijk wordt geacht reeds binnen één maand na dato aan onze Commissie een en ander kenbaar te stellen.

De Commissie voornoemd,

Het Bestuur waardeert het ten zeerste dat ook de Vereeniging voor Locale Belangen in de gelegenheid gesteld wordt den in de prattijk gebleken technische bezwaren tegen de Stadsgemeente-ordonnantie kenbaar te mogen maken. Bij dezen doet het daarom een dringend beroep op de leden der Vereeniging en verder ook op de de lezers van het orgaan, om de hen bekende bezwaren ter kennis te willen brengen, hetzij bij den Voorzitter der Commissie Prof. Dr. J. H. A. Logemann te Weltevreden rechtstreeks, hetzij via het Bestuur der Vereeniging.

Het Bestuur hoopt dat aan dit beroep zooveel mogelijk en kan het zijn spoedig, gevolg zal worden gegeven, omdat het vooral voor de praktijk van groot belang is, dat dit onderdeel der organieke wetgeving technisch zoo volmaakt mogelijk zij.

Het Bestuur.

Decentraliana.

DE BELASTINGDRUK OP DE INLANDSCHE BEVOLKING EN HAAR EKONOMIESE TOESTAND. (Vervolg).

III. Het Volksinkomen.

Om een duidelijke voorstelling te verkrijgen van de belastingdruk op de inlandse bevolking, moesten de rapporteurs weten hoe groot het volksinkomen was. De berekening van dit inkomen, van een millioenenmassa als de nheemse bevolking van Java en Madoera, was uit den aard der zaak een

uiterst moeilijke opgave, die niet dan met ruwe benadering kon worden opgelost, ondanks alle moeite die de rapporteurs zich gegeven hebben om langs verschillende wegen hun doel te bereiken.

Op bl. 6 van het rapport vinden wij het bedoelde volksinkomen voor 1924 berekend.

Javaoogst van inlandse gewassen	f1.090.900.000
Erfopbrengst	„ 40.000.000
Grondhuur (alleen suiker)	„ 19.364.000
Visserij	„ 5.000.000
Veeteelt	„ 30.850.000
Lonen (alleen suiker).	„ 89.875.000
„Leveringen” (alleen suiker)	„ 6.527.000
Lands salarissen	„ 70.000.000
Inlandse uitvoer (bamboehoeden)	„ 2 264.000
Totaal	f1.354.780.000

Deze opsomming is natuurlijk niet volledig. Ook buiten de suikerindustrie worden lonen verdiend. Ook aan anderen dan suikerfabrikanten worden gronden verhuurd, en er is nog andere inlandse uitvoer van Java dan die van bamboehoeden. De rapporteurs hadden echter alleen over de bovengenoemde delen van het volksinkomen gegevens, en die zijn zeker, in verhouding tot de niet bekende, zo belangrijk, dat men ze als „van beslissenden invloed” kan beschouwen. Het inkomen, hetzij van een individu of van een volk, bevat nog allerlei delen, zoals de arbeid van de vrouw in huis, wederzijds hulpbetoon, nutsprestaties van allerlei duurzame goederen e. d., die onder de begrippen finale behoeftebevrediging en inkomen gebracht kunnen worden. Terecht hebben de rapporteurs zelfs niet getracht, die onberekenbare elementen te becijferen. Wel hebben zij — en het gaf verrassende resultaten — nog op andere wijzen dan met de boven weergegeven „produktieschatting”, getracht het volksinkomen te bepalen.¹⁾

In de eerste plaats door een *konsumptieschatting*. Men kan, in plaats van de waarde van de produktie der bevolking te schatten, de waarde schatten van haar konsumptie. Dit is dus „het verteerde inkomen” waar het bespaarde buiten valt. Dit laatste zal bij een volk als dat van Java gering zijn, ja het is zeer goed mogelijk dat voor een bepaald jaar het verteerde inkomen het geproduceerde overtreft; het ontbrekende is dan door krediet aangevuld. Om nu de konsumptie te schatten, moest niet alleen bij elkaar geteld worden, wat de bevolking aan door haarzelve geproduceerde

¹⁾ Rapport, bijlage I.

rijst, cassave, mais, enz. verbruikt, maar ook het deel van Java's import geschat, dat door de inheemsen verbruikt wordt. Voor 1923 is aldus berekend, dat van de zuivere import (= Java's invoer aan goederen (f 435.000.000) — wat daarvan naar de buitengewesten ging (f 48.000.000) + wat uit de buitengewesten op Java terug kwam (f 45.000.000) = f 432.000.000) door de inheemse bevolking $\pm 54\%$ is verbruikt, d.i. f 231 000.000. De globale schatting van de konsumptie is belangrijk genoeg om haar hier over te nemen. (Millioenen guldens).

Rijst.	666	Hout en bamboe. Niet te schatten.	
Cassave	126	Vervoer per trein	25
Maïs	120	Bedevaart naar Mekka.	18
Bataten.	26	Zout	15
Aardnoten	29	Suiker	20
Kedele	30	Zoute vis	15
Vlees	20	Importgoederen	231
Gewone vis	5		
Tabak	55	Totaal	1.401

Voorts hebben de onderzoekers getracht het volksinkomen te benaderen, door uit te gaan van een aantal individuele gevallen, die bepaalde bevolkingsgroepen vertegenwoordigden, en daaruït, rekening houdende met de plaats, die elk der groepen in de inlandse samenleving inneemt, een gewogen gemiddelde te konstrueren. Zij vonden zo een volksinkomen van f 1.382.000.000. Dat deze methode een hogere uitkomst gaf dan de produktieschatting, is verklaarbaar doordat bij de laatste allerlei inkomensdelen (lonen buiten de suikerindustrie b.v.) niet konden worden meegeteld, die in deze steekproef wel tot het resultaat medewerkten. Dat het verschil niet nog grooter is, schrijven rapporteurs daaraan toe, dat de padiprijzen bij de produktieschatting over heel Java tamelijk hoog genomen zijn.

En ten slotte zijn nog schattingen gemaakt van bepaalde streken, nl. van onderdistrikten en desa's. Deze berekening leidde tot een volksinkomen van hoogstens één milliard gulden, en een gemiddeld inkomen per ziel van f 27 en f 28. „Het is opvallend”, lezen wij in het rapport „hoeveel onderzoekers geheel los van elkaar tot dit bedrag van f 27,— à f 28,— kwamen”. De oorzaak van deze afwijking was, dat de gekozen onderdistrikten niet geheel typerend voor Java waren; dat bij deze schatting de prijzen der produkten aanmerkelijk lager werden gesteld dan bij de berekening voor Java ineens — een verschil van in de tientallen procenten —; en dat bij de onderdistrikts- en desaschattingen geen rekening is gehouden met veel kleine bij-inkomsten, hetgeen bij de individuele berekeningen wel is gedaan.

Men ziet, dat de rapporteurs geen moeite hebben ontzien om achter de waarheid te komen. Ik geloof, dat wij veilig hun konklusie omtrent het volksinkomen kunnen aanvaarden. Zij luidt, dat de „waarde” van het „inkomen” der inlandse bevolking van Java — het geldinkomen en de niet verkochte produkten bijeengerekend — op een bedrag iets beneden de f 1.500.000.000 is te schatten, iets hoger dan de gevonden bedragen tussen f 1.350 en f 1.400 millioen, omdat daarbij verschillende delen van het inkomen niet zijn medegerekend.

Dit waren alle schattingen over de jaren 1924 en (de konsumptieschatting) 1923. De rapporteurs wensten echter terecht een beeld te geven van het verloop van het volksinkomen in de afgelopen jaren. Gegevens als die welke gediend hadden voor de „produktieschatting”, stonden gedeeltelijk beschikbaar voor de jaren vóór 1924. Met behulp daarvan werd het volgende berekend. (Millioenen guldens.)

	Meetbare elementen van het volksinkomen	Inlandse indexcijfers.	Meetbare elementen van het volksinkomen herleid met indexcijfers
1913	f 542	100	f 542.—
1920	„ 1.374	269,2	„ 510.—
1921	„ 1.054	216,1	„ 488.—
1922	„ 913	177,3	„ 515.—
1923	„ 831	164,9	„ 504.—
1924	„ 961	170,3	„ 564.—

Het cijfer van het (gedeeltelijke) inkomen voor 1924 (nl. van dat gedeelte waarvoor de gegevens ook beschikbaar waren voor de voorafgaande jaren), was dus weer iets boven dat van 1913. Ik neem aan, dat het niet berekende gedeelte, dat hier een tamelijk belangrijk deel is, voor de verschillende jaren een vrijwel gelijkblijvend percentage van het gehele inkomen vormde. Dan is de konklusie: het peil van 1913 was in 1924 nog niet bereikt, want de bevolkingstoename wordt van 1913 tot 1924 op 10 % geschat.

Terloops wil ik nog wijzen op de instructieve nieuwe gegevens, die het rapport bevat op bl. 10. Niet tevreden met een gemiddeld inkomen per hoofd of per gezin, dat berekend zou kunnen worden door deling van het volksinkomen door het bevolkingscijfer, hebben de rapporteurs met behulp van verzamelde gegevens een overzicht samengesteld van de economiese groepering der bevolking. Zij onderscheiden 12 groepen: A goevernementsambtenaren en beambten, B desahooften en bestuursleden, C godsdienstbeambten, D vaste arbeiders bij ondernemingen,

E sav
bezitte
die a
I land
of be
fabriek
koelies
groep

D. vas
den
E. sav
die
G. sav
die
H. de
bo
J. gro
zitt
bec
Het
gerege
IV. D
Op
belasti
betaal

Direkt
Indirek
Monop
Lokale
Vorster
Desala
Lasten

E sawah- of tegalbezitters, die vermogend (kaja) zijn, F sawah- of tegalbezitters met een behoorlijk inkomen (sedeng), G sawah- of tegalbezitters die arm zijn (miskin, melarat), H deelbouwers die geen bouwgrond bezitten, I landarbeiders uitsluitend werkzaam in inlandse landbouw, J groothandelaren of bezitters van een inlands bedrijf met arbeiders (batikkerijen, cassave-fabrieken), K toekangs, kleinhandelaren, enz. met zelfstandig bedrijf, L losse koelies. De volgende cijfers neem ik over uit de vele, die men voor deze groepen verzameld vindt.

GROEP	Gezinsterte in elke groep.			Inkomen per gezin in elke groep.		
	Op het platte land	In de kleine gemeenten	In de grote gemeente	Op het platte land	In de kleine gemeenten	In de grote gemeenten
D. vaste arbeiders bij ondernemingen	5,1	5,6	7,2	f 370.31	f 486.14	f 781.85
E. sawah- of tegalbezitters die vermogend zijn . . .	8,4	9	6,5	„ 1090.49	„ 1449.18	„ 3725.93
G. sawah- of tegalbezitters die arm zijn	5	6,4	3,8	„ 147.65	„ 116.41	„ 265.54
H. deelbouwers die geen bouwgrond bezitten . . .	4,8	4,7	5,7	„ 118.75	„ 150.59	„ 316.63
J. groothandelaren of bezitters van een inlands bedrijf	6,4	7,7	7,9	„ 1129.98	„ 1596.06	„ 4558.96

Het zijn gegevens, die, ter wille van een goede welvaartsaarneming, om geregelde bijhouding vragen.

IV. De Belastingen.

Op blz. 15 van het rapport vindt men de volgende opsomming van de belastingen, door de inheemse bevolking van Java en Madoera in 1924 betaald.

Belastingen.	Percentage.
Direkte belastingen	f 46.719.000,— 37,4
Indirekte „	„ 39.160.000,— 31,3
Monopolie „	„ 17.354.000,— 13,9
Lokale „	„ 1.229.000,— 1
Vorstenlandse „	„ 3.076.000,— 2,5
Desalasten	„ 8.577.000,— 6,9
Lasten van partikuliere landen . . .	„ 8.785.000,— 7
f 124.900.000,—	100

Onder de hier bedoelde desalasten zijn niet begrepen de gronden, in totaal 393.333 bouw, voor allerlei doeleinden, maar vooral als ambtstvelden, in 't verleden aan de desa afgestaan. Deze afstand is te vergelijken bij een heffing in eens; de netto-opbrengst van deze gronden, geschat op ruim f 14 miljoen per jaar, bij de bovengenoemde belastingen op te tellen, ware m.i. minder juist. Men kan ze momoreren; een deel van de jaarlijkse belastingdruk vormen ze niet. Wel zouden er eigenlijk bij horen allerlei desadiensten, die echter moeilijk in geld te waardenen zijn. Deze desalasten zullen afzonderlijk ter sprake komen.

Uit het onderstaand overzicht blijkt de stijging, die de door inlanders betaalde direkte, indirekte en monopolie belastingen van 1913 tot 1924 hebben ondergaan. (Millioenen gulden).

	1913	1924	Verschil	Stijging in %
Direkte belastingen	26,1	46,7	20,6	78,9
Indirekte landsbelastingen. .	17,5	39,2	21,7	124
Monopolie-belastingen . . .	9,2	17,4	8,2	89,2
Totaal	52,8	103,3	50,5	95,6

Duidelijk blijkt, hoe de indirekte lasten het meest zijn toegenomen.

Geen op inlanders drukkende belastingen echter zijn naar verhouding zo sterk toegenomen als de lokale (buiten de Vorstenlanden).

Jaar.	Belasting.		Heffingen.	
	Gewest.	Gemeente	Gewest	Gemeente
1913	f 15.038,—	f 43.259,—	f 248.061,—	f 200.943,—
1918	„ 78.815,—	„ 200.073,—	„ 1.128.158,—	„ 874.750,—
1924	„ 638.971,—	„ 589.960,—	„ 3.204.960,—	„ 1.975.070,—

Hoewel dit stuk met cijfers overladen dreigt te worden, kan ik niet besluiten de volgende overzichten achterwege te laten. Ze bevatten cijfers, die van het grootste belang zijn voor een inzicht in de indiese staatshuishouding, cijfers, waarnaar dikwels gegist is. (Millioenen gulden).

Jaar.	Ontvang- sten Gewone dienst	Uitgaven Gewone dienst	Deel der Lands- belastingen en- monopolie op- brengsten, be- taald door inlan- ders op Java.	Percentage, dat de inlandse bijdrage vormt van	
				Ontvangsten	Uitgaven
1913	311	288	53	17	18,4
1920	564	729	80	14,2	11
1924	696	608	103	14,8	16,9

Van groter betekenis nog, wijl meer onmiddellijk met elkaar in verband staande, zijn de volgende cijfers. (Millioenen guldens).

Jaar.	Opbrengst der direkte en indi- rek te belasti- ngen op Java	Deel der inlan- der daarvan	Percentage, dat de inlandse bijdrage uit- maakt van het totaal der belas- tingen op Java	Percentage dat de inlandse bijdrage op Java uitmaakt van het totaal der belastingen van heel Indië
1913	74	44	59,5	42,7
1920	162	71	43,8	34,8
1924	255	86	33,7	27

Het derde hoofdstuk van het rapport, waarin de betekenis der belastingen wordt besproken en met de twee bovenstaande overzichten geïllustreerd, bevat een beschouwing, die ik enigszins uitvoerig overneem, in de hoop, dat zij onder veel ogen zal komen.

Voor de verhouding tussen Overheid en belastingbetaler is de loop van zaken niet gunstig geweest. Kenmerk van het bestuursstelsel op Java is, aldus het rapport, dat er een apart bestuurscorps nodig is; een corps dat in zijn geheel, europees en inlands samen, de verbinding vormt tussen Overheid en bevolking. Deze verbinding is in Indië, waar die twee zo ver van elkaar af staan, nodig. De hervorming die zich in dit bestuurscorps voltrekt, brengt inkrimping van het europese deel mee. „Op zich zelf is de mogelijkheid dezer inkrimping verblijdend. Doch de practijk, die helaas eenigszins anders uitvalt dan de eenvoudig schijnende theorie, leert, dat niet het aantal Europeesche ambtenaren vermindert, doch alleen het aantal. Europeesche bestuursambtenaren. En dat tal van diensten, in de eerste plaats de belastingdiensten, eigen personeel in dienst stellen dan wel vermeederen.” Dit nieuwe „technische”, personeel mist de indologiese scholing, terecht steeds voor elk diepgaand contact met de bevolking nodig geoordeeld. Er is hier een leemte.

„Voor de werking van den eigenlijken bestuursdienst, dien dienst, waarvan bestaansvoorwaarde is, dat hij in goede verhouding tot de bevolking staat, waren de afgelopen jaren bedenkelijk. Het feit, dat de technische belastingdiensten werden uitgebreid, heeft dit eer in de hand gewerkt dan voorkomen. Want de uitbreiding van den belastingdienst brengt vooral hulp in den aanslag; de inning blijft voor het bestuur, ja, wordt als de aanslag toeneemt, zelfs moeilijker en onaangener” . . . „De situatie wordt langzamerhand zoo,” aldus ietwat bitter een controleur in ontvoogd gebied, „dat het Europeesch bestuur met de eigenlijke bevolking alleen nog maar contact krijgt door dwangschriften.”

„Ook het Inlandsche bestuur, waarvan vooral het jongere deel begrijpelijkerwijze onder invloed staat van de opleving van nationaal gevoel, voelt in breede kringen het bedenkelijke in deze verandering van verhouding. En bij de desahoofden, juist bij de beste desahoofden, is het al evenzoo. Overal vindt men denzelfden ondergrond. Met zooveel woorden bepleitte een der meest vooraanstaande Regenten van Java een splitsing in den bestuursdienst door daaruit een „eigenlijken” bestuursdienst, een soort „protectorate of the native” los te wikkelen. Men behoeft niet met het denkbeeld in te stemmen om het te kunnen waardeeren als scherpzinnige formuleering van een bedenkelijk verschijnsel. Sinds verscheidene jaren constateert de Regeering met een zekere bezorgdheid én het verloren gaan van het gezag der hoofden en de verminderde animo om te dienen bij het Inlandsch bestuur. In de laatste jaren is dat waarlijk niet beter geworden. De in die jaren gevoerde belastingpolitiek heeft op dit alles een ongunstigen invloed uitgeoefend. In geld is dit niet te waardeeren”. ¹⁾

V. De Druk der Belastingen.

Door inkomen en belastingen te vergelijken, trachten de rapporteurs een denkbeeld te geven van de betekenis der belastingen voor de bevolking en de belastingdruk. Een berekende belastinggopbrengst in geld van 125 miljoen in 1924 naast een volksinkomen van 1.355 miljoen geeft een percentage van 9.2 Ook is onderzoek gedaan naar dat percentage voor onderdistrikten, desa's en groepen van personen. Een belangrijke staat op bl. 21 van het rapport bevat de percentages, op deze groepen van personen betrekking hebbend. (dezelfde groepen als de hierboven met A tot en met L aangeduide). Dit percentage, dat het betaalde aan lands-, lokale en desabelastingen in geld uitmaakt van het netto-inkomen per ziel, is, duidelijk waarneembaar, het hoogst bij de bezitters van bouwgrond. Terwijl men b. v. bij de landsambtenaren (A) meestal percentages vindt van 2 tot 3 %, bij

¹⁾ Rapport bl. 19.

de vaste werklieden (D) percentages meestal van 3 tot 4 %, zijn 8, 9, 10 % en hooger veelvoorkomende bij de groepen EFG der bezitters van bouwgrond. In geval van misoogst kunnen natuurlijk de percentages nog ver boven de laatstgenoemde uitgaan.

Hoe belangwekkend al de hierbedoelde uitkomsten van berekeningen ook zijn, het betrouwbaarste beeld van de toestand geven nog de totale cijfers van Java, de naastelkaarstelling van de vergelijkbare elementen van het volksinkomen met de belastingen. Hoe het verloop hiervan is geweest, blijkt uit het volgende overzicht. (Millioenen guldens).

Jaar	Meetbare elementen van het volksinkomen	Idem herleid met inlandse indexcijfers	Door inlanders betaalde lands- en monopoliebelastingen	Idem herleid met inlandse indexcijfers
1913	543	542	53	53
1920	1374	510	80	30
1921	1054	488	82	38
1922	913	515	93	52
1923	831	504	97	59
1924	961	564	103	60

De met indexcijfers herleide bedragen hebben gediend tot samenstelling van een in het rapport afgedrukte grafiek. In deze figuur ligt de kern van het ganse probleem van de belastingdruk der laatste jaren, zegt het rapport terecht. Door de bedragen der betaalde belastingen op tienmaal zo grote schaal uit te zetten als de bedragen van het volksinkomen en zodoende de lijnen van belasting en inkomen bij elkaar te halen, komt hier biezonder duidelijk uit wat er in de afgelopen jaren, onder de invloed van de waardeveranderingen van het geld, gebeurd is. Eerst lopen de lijnen van inkomen en belasting uiteen. De reële belasting der bevolking verminderde, doordat de betekenis van elke betaalde gulden kleiner werd. Na 1920 komt het keerpunt; de lijnen buigen scherp naar elkander toe; 1921 was het jaar, dat op de residentenkonferentie de belastingdruk ter sprake kwam. De druk werd na 1920 door tweeërlei oorzaak zwaarder en doordat het nominale bedrag van het aantal op te brengen guldens groter werd, en doordat de betekenis van elke betaalde gulden groter werd. De belastingverhoging kwam „te laat”. „Doch de figuur laat ook zien”, zegt het rapport, „wat minder vaak geconstateerd wordt en toch een even groote waarheid is, dat deze ongewenschten voor een groot deel niet anders zijn dan het moeizaam terugbuigen tot vroegere verhoudingen”.

Uit het onderzoek is gebleken, dat de inheemse bevolking, of liever dat de massa der landbouwers, ongeveer 10 % van haar inkomen aan belasting betaalt. Dat is een belangrijk gedeelte en „op zichzelf een hooge druk”. Nog belangrijker zijn de opmerkingen, die men verder omtrent dit punt in het rapport vindt.

Heeft de bevolking het gevoel, dat zij voor de betaalde belastingen iets terugkrijgt? Wij hopen deze kwestie later nog afzonderlijk ter sprake te brengen. Van belang voor de gevoelde belastingdruk is voorts de wijze van inning. Hier zijn de oude belastingen, zoals de landrente, en de indirekte, kennelijk in het voordeel. De nieuwe belastingen, zoals personele belasting en inlandse verponding, prikkelen veel meer, zegt het rapport. Dan zit de Overheid er, noodgedwongen, meer den vroeger achterheen. Het aantal dwangschriften moet in de laatste jaren zeer en zeer veel groter zijn geweest dan b. v. in 1914. Verder zijn in sommige kringen van de bevolking de behoeften vrij sterk toegenomen. In de jaren van hoge conjunctuur werden in die kringen nieuwe behoeften aangekweekt, die later niet meer bevredigd konden worden. Voorts is het geldverkeer toegenomen, zonder dat daarmee overal en evenveel gepaard ging een toenemende geschiktheid om met geld om te gaan. Van groot belang zijn verder de zich ontwikkelende kritiese zin, die zich uit in een scherper rechtsgevoel en het nationalisme. Een gevoel heeft post gevat, dat de belastingdruk op de inheemsen te zwaar is, dat andere groepen veel gemakkelijker kunnen betalen, dat „op andere wijze” veel groter bedragen zouden kunnen worden verkregen, dan tans van de inlandse bevolking. „In de desa zijn die nationalistische tendenzen niet geformuleerd. Daar is de situatie in zoover anders, dat men van ouds de belasting niet betaalt uit besef dat zij nuttig was voor het Land, doch omdat men berustte in den opgelegden last. Ook thans is die berusting nog in ruime mate aanwezig”.¹⁾

De kritiek op de belastingen is dus toegenomen. In het biezonder op de nieuwe, maar ook op de oude. Er is veel verschil in druk, plaatselijk en groepsgewijs. Wat hierbij opvalt is, dat de belastinginning volstrekt niet het slechtste gaat bij die groepen die het zwaarste belast zijn. Integendeel, de belastingen, die mede op de armsten drukken, zoals landrente en hoofdgeld, komen beter binnen dan de andere. Zelfs binnen eenzelfde belasting hebben de rapporteurs dit verschijnsel kunnen konstateren. „Zij, die de dwangschriften krijgen, zijn allermint de laagst aangeslagenen.” Dit is niet uitsluitend uij niet-ekonomiese omstandigheden te verklaren, maar voor de groepen waarbij de moeilijkheden talrijk zijn, was het vooral de stijging der belasting, die belangrijk was en aanstoot en moeite gaf.

¹⁾ Rapport, bl. 26.

Onder de konklusies, waarmede dit gedeelte van het rapport wordt besloten, vinden wij nog deze, dat in het ekonomies leven door het belastingstelsel in het algemeen geen stoornis is gebracht: dat hier en daar kon worden gekonstateerd dat het stelsel kennelijk knelt en onbedoeld wrijving veroorzaakt, en dat telkens opnieuw de wenselijkheid van vereenvoudiging van het stelsel als geheel blijkt.

(Wordt vervolgd.)

G. GONGGRIJP.

(Uit het Koloniaal Tijdschrift).

Het kampongvraagstuk Volksvergadering van Boedi Oetomo te Semarang

In den Stadstuin heeft de openbare vergadering plaats, gehad uitgeschreven door de afdeeling Semarang van Boedi Oetomo, met het doel de kampongbevolking als eerste belanghebbenden meer te interesseeren voor het kampongvraagstuk. Ongeveer zeshonderd toehoorders waren aanwezig toen de bijeenkomst werd geopend door den voorzitter der afdeeling, het nieuw gekozen lid van den Semarangschen gemeenteraad, de heer Mohamad Yoesoef, die begon met een uiteenzetting te geven van het doel en het streven van Boedi Oetomo en er daarna op wees dat het kampongvraagstuk al zoo veel jaren hangende, nog steeds geen oplossing heeft gevonden. Spreker noemde het verheugend dat de Gouverneur generaal bij zijn komst te Semarang ook de kampongs zal bezoeken.

De voorzitter wijst er de aanwezigen tenslotte nog op dat zij niet bang behoeven te zijn om te spreken en uiting kunnen geven aan hun meening als zij maar binnen de schreef blijven—hetgeen dan ook inderdaad, dit kunnen wij wel direct vastleggen, geschiedde.

Vervolgens is het woord aan den heer Slamet, die begint met een beschouwing van wat een kampong feitelijk is. In een kampong wonen beteekent hier niets meer dan het wonen in een achterbuurt, volgens de wet is de kampong een rechtspersoon met autonome bevoegdheden, het recht een eigen hoofd en bestuur te kiezen.

De bevoegdheden in de stadsdesa's zijn in tegenstelling met de landelijke desa's voor het grootste deel verdwenen. Het kamponghoofd in de stad is niet veel meer dan een rekeninglooper der regeering, Van de autonomie van de stadskampongs, welker verworping ook al is ontstaan doordat de kampongs een stad vormden, de kampongs hier geen eigendommen meer hebben en alle kamponggrenzen vervaagd zijn, is niet veel meer over, en voortdurend wordt ingegrepen buiten de desa om Spr. wijst op verschillende gemeentelijke verordeningen, op den aanleg van den Dargo—weg.

Het kamponghoofd heeft geen politiezorg meer, geen beheer meer over de wegen.

De patigawe—gelden zijn onvoldoende, en spr. wijst in verband hiermee op het binnendringen in de kampongs van niet inlanders, die daarvan zijn vrijgesteld.

Gewenscht wordt, dat de kampongs worden overgedragen aan de gemeente, doch onder bepaalde voorwaarden en met beperkte handhaving van de autonomie.

Een aanhaling wordt gedaan van een uitspraak van den oud—directeur B. B. Tollenaar, die verklaarde „de aantasting van de autonomie der dessa beteekent de dood der decentralisatie.” Ook mr. Van Deventer wordt geciteerd.

De spreker behandelt vervolgens een ontwerp van bestuur der desa in de toekomst. De desa met een desa—comité, een soort gemeenteraad, aan het hoofd daarvan een wijkmeester met behoorlijke capaciteiten. die benoemd en betaald wordt door de gemeente. Kleine werkjes zullen door de desa moeten geschieden, grootere door de gemeente.

Een inlandsch adviseur moet aangesteld worden en de gemeenteraad moet verder toezicht uitoefenen.

Spreker vertelt van het standpunt der gemeente in deze kwestie en vergelijkt de zaak bij een huwelijk.

De regeering is de vader van de desa en de gemeente wil haar (de desa) wel trouwen als papa maar betaalt.

De gemeente veroorlooft zich reeds nu zij nog niet getrouwd zijn reeds verschillende vrijheden en de desa staat deze toe, maar als de desa dan een baadje vraagt—dan zegt de gemeente: er is geen geld!

(*Hartelijk gelach in de zaal*). De heer Slamet behandelt het aanbod der regeering van f 25.000, dat door de gemeente geweigerd werd, en herinnert er aan hoe in den tijd dat de heer Westerveld waarnemend burgemeester was, reeds een post van f 10.000 voor hoognoodige verbeteringen op de begrooting werd gebracht. Toen het echter tot uitvoering zou komen, was de samenstelling van den raad intusschen veranderd en er kwam niets van.

Als er geen geld is voor kampongverbetering dan moet de regeering daarvoor maar leenen. Verbetering der kampongs beteekent verbetering der volksgezondheid.

De inleiding van den heer Slamet is hiermee geëindigd en verschillende sprekers voelen zich gedrongen het woord te voeren.

De heer Soedarmono vertelt verschillende staaltjes van wantoestanden. De gemeente is verplicht verbetering te brengen, want zij trekt toch ook geld uit de bevolking, van de pasars, en verschillende belastingen.

Karto Sontono klimt midden in de zaal op een stoel, schildert de toestanden in kampong Kembam Paes. Hij spreekt met woorden en gebaren, vraagt om meer openbare privaatinrichingen.

De heer Zeydel, candidaat voor den gemeenteraad, houdt een toespraak in het Hollandsch, welke door den voorzitter voor de vergadering wordt overgezet. De heer Zeydel uit zijn verwondering over het feit dat de belangstelling van Europeesche zijde zoo gering is. De Europeesche bevolking heeft evenzeer belang bij de verbetering der kampongtoestanden. De financieele consequenties van de kampongoverdracht zijn na jaren strijd nog steeds niet geregeld. De regeering zegt tot de gemeente: gij kunt ze overnemen, maar de regeering wil daarvoor geen geld geven. Spr. sluit zich aan bij het woord van den heer Slamet: spoedige verbetering, het geld zal wel gevonden worden.

De heer Slamet, de verschillende sprekers beantwoordend, wijst er op dat de gemeente ook wel geld aan de desa geeft, zooals door de gratis waterverstrekking. Vanzelf sprekend noemt spr. de belangstelling van Europeesche zijde gering, waar deze in behoorlijke huizen woont.

De voorzitter stelt ten slotte een motie voor van den volgenden inhoud waarmee de vergadering accoord gaat:

De openbare vergadering van Boedi Oetomo enz

gehoord de besprekingen over de kampongtoestanden te Semarang, overwegende dat er geen bezwaren bestaan die kampongs over te dragen aan de gemeente met behoud der autonomie en zonder zwaardere lasten, overwegende voorts dat wanneer overneming heeft plaats gehad, gemakkelijker verbeteringen kunnen worden uitgevoerd,

Spreekt als haar meening uit, dat de kampongs zoo spoedig mogelijk behooren te worden overgedragen en dat in afwachting daarvan, reeds onmiddellijk door de gemeente de aller-ergste toestanden dienen te worden verbeterd, zooals in de kampongs Poengkoeran en Batik.

De motie zal ter kennis worden gebracht van den G. G., leden van den Raad van Indië, Volksraad, hoofd van gewestelijk bestuur en gemeente.

Na de aanneming van deze motie werd de vergadering, welke drie uren duurde, gesloten.

(Uit „De Locomotief”).

Indische Raden.

Cheribon Gemeente. Ontslag Gemeente-Secretaris. De 1e Gouvernements Secretaris richtte ondervolgend schrijven dd. 16 April 1927 aan den Gemeenteraad.

Bijkens de bij's Burgemeesters schrijven van 1 Maart j.l. No. 336/3 aangeboden bescheiden heeft Uw College, in openbare zitting vergaderd op 24 Februari t. v., na kennisneming van de weigering van's Raads Voorzitter

om uitvoering te geven aan 's Raads verzoek om een voorstel in te dienen tot ontslag van den Gemeente-Secretaris in tijdelijken dienst, J. A. van Kesteren, met 10 tegen 2 stemmen een motie aangenomen, waarbij de houding van den Voorzitter van den Raad wordt afgekeurd, hem het verdere vertrouwen in zijn beleid wordt opgezegd en der Regeering wordt verzocht meergenoemden Voorzitter te gelasten alsnog aan 's Raads verzoek gevolg te geven.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, den Raad mede te deelen, dat de Landvoogd instemt met het door den Burgemeester ingenomen standpunt in zake de tot hem gerichte uitnoodiging van den Raad om een voorstel in te dienen tot ontslag van den Gemeente-Secretaris, zoodat de Regeering geen termen kan vinden tot ingrijpen.

Burgemeesters Menado en Padang. A n e t a meldt, dat in Januari 1928, bij goedkeuring der begrooting, burgemeesters voor Padang en Menado zullen worden benoemd.

Geldleeningen. De Adviseur voor de Decentralisatie richtte ondervolgend schrijven tot de Voorzitter den Localeraden:

Waar het van belang blijkt te zijn dat locale besturen bij pogingen tot het plaatsen van een geldleening hun daartoe vereischt overleg met geldschieters zoodanig inrichten dat de kans op plaatsing van de leening op voordeelige voorwaarden niet ten gevolge van tijdverlies enz. onmogelijk gemaakt wordt, heb ik de eer, na overleg met de Directie der Javasche Bank, v.z.v. noodig Uwe aandacht te vestigen op de wenschelijkheid, in dergelijke gevallen een gedragslijn te volgen als hieronder aangegeven.

Nadat door den betrokken raad het besluit genomen is tot het aangaan van een geldleening ware aanstonds door den Voorzitter van den raad aan alle daarvoor in aanmerking komende instellingen tijdig een verzoek te richten tot inschrijving op de geldleening.

Op deze wijze wordt voorkomen dat als b.v. een voorloopig met een credietinstelling aangevangen overleg niet tot resultaat leidt, later opnieuw bij één of meer credietinstellingen onderhandelingen moeten worden aangeknoopt. M. a. w. binnen den kortst mogelijken tijd wordt een volledig overzicht gekregen van de op de geldmarkt verkrijgbare voorwaarden, zonder dat de altijd min of meer schadelijke indruk wordt gewekt dat bepaalde onderhandelingen zonder succes moesten blijven. Des gewenscht ben ik bereid in deze mijne tusschenkomst te verleenen, (zie dzz. rondschrjven van 3 November 1924 No. 1527/Y). Ook kan op aanvraag een opgaaf van in aanmerking komende instellingen worden verstrekt.

Ten einde dadelijk den geldschieder zoo volledig mogelijk in te lichten zou voorts bij het verzoek tot inschrijving van een aanwijzing in den trant

van
bij d
verzo
uiter
a.

b.

c.

d.
e.

f.

g.

h.

1)
2)
3)
4)
5)
6)
ad. b)

7)

8)
9)
10)
11)

12)
13)

van het bijgaande formulier gebruik zijn te maken. Speciaal meen ik daarbij de aandacht te moeten vestigen op de alinea waarbij den geldschietster verzocht wordt zijn bieding te doen ten kantore van den raadsvoorzitter uiterlijk op een bepaald tijdstip (datum en uur) onder verzegeld couvert.

- a. Bij besluit van ¹⁾ No. ²⁾ heeft de ³⁾ raad van ⁴⁾ besloten tot het aangaan van een geldleening groot nominaal f ⁵⁾.
- b. Het leeningsbesluit is door de Regeering
College van Gedeputeerden bekrachtigd bij Ordonnantie
besluit van ¹⁾ No. ⁶⁾.
- c. de nominale rentevoet der leening zal bedragen. ⁰/₀, terwijl als minimum koers van overname is vastgesteld ⁰/₀.
Ondergeteekende Voorzitter van den raad noodigt U uit een bod te doen voor de overname van bovengenoemde geldleening, waarvoor hieronder nadere bijzonderheden mogen volgen.
- d. het provenu der leening zal besteed worden voor ⁷⁾.
- e. De vervaldagen van de rente zullen zijn. en ⁸⁾.
- f. De leening zal met ingang van ⁹⁾ in den tijd van ¹⁰⁾ jaren worden afgelost in gelijke bedragen. ¹¹⁾.
- g. De ¹²⁾ raad houdt zich voor om met ingang van ¹³⁾ over te gaan tot versterkte of algeheele aflossing over te gaan.
- h. Hieronder te vermelden tegen welke condities U den dienst der leening op U zou willen nemen.

¹⁾ datum

²⁾ nummer van het besluit.

³⁾ in te vullen: Provinciale, regentschaps, gewestelijke, gemeente.

⁴⁾ naar de plaats

⁵⁾ bedrag in cijfers en letters

⁶⁾ nummer van het Staatsblad of van het besluit.

ad. b) meestal behoeft slechts alinea a ingevuld te worden Slechts zal alinea b ingevuld kunnen worden wanneer het leeningsbesluit bekrachtigd is voordat maatregelen tot plaatsing der leening genomen zijn.

⁷⁾ doeleinden. Hierbij zijn over te leggen der rentabiliteitsberekeningen der bedrijven waarvoor eventueel geleend wordt.

⁸⁾ data in te vullen

⁹⁾ datum

¹⁰⁾ aantal jaren

¹¹⁾ indien de aflossing niet in gelijke bedragen geschiedt en dit niet aan technische redenen om tot globale afronding te komen is toe te schrijven, dient het aflossingsplan nader uiteengezet en gemotiveerd te worden.

¹²⁾ zie noot drie

¹³⁾ vervaldag van een rente termijn.

- f. De kosten der uitgifte komen, behalve wat het drukken der obligatiën en zegelkosten betreft voor rekening van de instelling, die de leening overneemt.
- g. Het provenu der leening zal op ¹⁾ betaald worden, ten kantore van ¹⁴⁾ tegen overgave van de schuldbewijzen (definitieve of voorloopige, recepissen).
- h. Ter kennisneming van het plan der leening worden U hierbij aangeboden de volgende bescheiden. ¹⁵⁾
- j. Uwe eventueele bieding gelieve U uit te brengen aan den Voorzitter van den ¹⁶⁾, te zijnen kantore, uiterlijk ¹⁷⁾ onder verzegeld eouvert.
- k. De toewijzing zal daarna zoo spoedig mogelijk geschieden.
onderteekening ¹⁸⁾

Het benoemen van onderwijzers tot lid van de Schoolcommissies.

De Directeur van Onderwijs en Eeredienst richtte ondervolgend rondschrjven dd. 20 April 1926 tot de Gemeenteraden.

Door het Hoofdbestuur van het Nederlandsch Indisch Onderwijzersge-nootschap werd mijn aandacht er op gevestigd, dat hier en daar de mee-ning zou hebben postgevat, dat het den gemeenteraden niet geoorloofd is onderwijzers tot lid van de Schoolcommissie te benoemen.

In verband hiermede meen ik goed te doen er voor zoover noodig- Uw aandacht op te vestigen, dat die meening niet berust op eenige officieel voorgeschreven gedragslijn.

Wel is het vroeger voorgekomen, dat de Departementsleiding zich niet met de aanwijzing van het hoofd eener school van voortgezet en uitgebreid lager onderwijs tot secretaris der schoolcommissie heeft kunnen vereenigen, in verband waarmede in het dezerzijdsch schrijven van 18 Juli 1914 No. 13831 (Voorschriften betreffende het lager onderwijs van J. W. Sanders blz. 39) aan de betrokken Schoolcommissie in overweging werd gegeven die benoeming in te trekken, doch dit schrijven, waaraan de hoo-ger aangehaalde opvatting waarschijnlijk haar ontstaan ontleent, impliceert geenszins een verbodsbepaling ten aanzien van het benoemen van onderwijzers tot lid der Schoolcommissie in het algemeen.

¹⁴⁾ Raadsvoorzitter of plaatselijke bankinstelling.

¹⁵⁾ Afschrift raadsbesluit, Staatsblad der bekrachtiging ordonnanties, gedetailleerd aflossingsplan, begrootingsstukken, overzichten enz. afhangende van het leeningsplan.

¹⁶⁾ Voorzitter raad, Burgemeester.

¹⁷⁾ Datum en uur.

¹⁸⁾ Voorzitter raad, Burgemeester.

Kar
van o
rijzen
bij de
regele
artikel
zal di
vast s
zien
raden
desge
comm

Soe
saja n
Mer
berapa
perkar
masin
ini, te
Perl
geme
denga
„Se
„(nons
„loem
„djoeg
Perl
jang s
benar
Apa
pemer
dilako
perato

Kan ik mij indenken, dat op kleine plaatsen tegen het zitting nemen van onderwijzers in de Schoolcommissie wel eenige bedenkingen kunnen rijzen, omdat plaatselijk moeilijke verhoudingen zouden kunnen ontstaan bij de toepassing van voorschriften, welke het werk dezer Commissiën regelen (Vgl. o. a. artikel 48 van het Europeesch Onderwijsreglement en artikel 44 van de Europeesche Schoolinstructie) op de grootere plaatsen zal dit bezwaar zich vermoedelijk minder doen voelen. Hoe dit ook zij, vast staat dat bij de toekenning van de benoemingsbevoegdheid ten aanzien van de leden der Schoolcommissies aan de gemeenteraden, dien raden geenerlei beperking is opgelegd, zoodat het den raad vrijstaat om desgewenscht een vertegenwoordiger van het onderwijzerselement in de commissie op te nemen.

Maleisch Gedeelte.

CENTRALISATIE DAN DECENTRALISATIE.

Soeatoe pertjakapan dengan salah seorang baroe-baroe ini menjebakkan saja memberitakan sedikit tentang perkara ini didalam orgaan kita.

Mengherankan — hampir saja berani katakan menjedihkanhati benar, berapa banjak pikiran-pikiran jang salah dan jang koerang betoel tentang perkara-perkara, jang sebenarnja perloe sekali diperhatikan oleh masing-masing. Didalam artikel-artikel jang nanti saja akan moeatkan didalam orgaan ini, tentoe saja dapat kesempatan akan membitjarakan poela hal itoe.

Pertjakapan jang saja maksoedkan diatas tadi ialah tentang hal raad gemeente. Dan saja dapat poela mendengar perkataan-perkataan, jang selaloe dengan bermatjam-matjam lakoe dikeloearkan itoe sebagai:

„Seijala raad-raad itoe semoeanja perkara jang boekan-boekan sadja „(nonsens); oentoek itoe banjak benar perloe pakai wang. Dahoeloe sebe- „loemnja ada raad-raad itoe, segala pekerdjaän dilakoekan dengan baik „djoega”.

Perkataan-perkataan jang seroeпа itoe menoendjoekkan soeatoe pikiran jang salah benar tentang decentralisatie dan soeatoe pengertian jang tidak benar sekali tentang keadaan raad gemeente.

Apabila sesoeatoe pegangan mempoenjai centralisatie, maka disitoe ada pemerintah centraal jang menetapkan peratoeran dan soepaja peratoeran ini dilakoekan oleh ambtenar-ambtenarnja. Djadi njata dalam hal ini, bahasa peratoeran itoe sekaliannja sama dan lagi dengan djalan jang sama poela

dilakoekan. Akan tetapi bertentangan dengan itoe njata poela, bahwa hal keadaän dari bermatjam-matjam bahagian dari satoe pegangan dan pendoe-doeknja tiada semoeanja sama dan oleh jang mengadakan hoekoem oendang-oendang centraal hal ini tiada dapat diperhatikan. Teroetama tiada dapat diperhatikan, oleh karena soeatoe peratoeran 'oemoem tiada dapat diadakan, sehingga menjoekoepi satoe persatoe tempat dengan sempoernanja dan kedoea, karena jang mengadakan hoekoem oendang-oendang centraal tiada dapat ditoentoet, jang ia wadjib mengetahoei dengan terang segala hal keadaän ditempat-tempat itoe.

Kita misalkan sadja sekedjab, bahwa perdjalanen mobil-mobil didalam kota di gemeente-gemeente kita ini, ditetapkan oleh satoe peratoeran 'oemoem. Hal ini mendjadikan, bahasa didalam sesoeatoe gemeente anggaran perdjalanen jang ditetapkan oleh oendang-oendang itoe terlaloe tinggi ialah dengan memperhatikan keramaian didalam gemeente itoe, sedang oentoek gemeente jang lain barangkali peratoeran 'oemoem itoe tiada perloe dikoerangi lagi.

Oleh sebab itoe orang adakan atoeran jang lain, sepandjang pikiran saja satoe atoeran jang terbaik, jaitoe atoeran decentralisatie. Menoeroet atoeran ini diberikan kepada masing-masing bahagian dari soeatoe pegangan satoe hak oentoek mengatoeri segala keperluan sendiri-sendiri, ialah dengan perantaraän wakil-wakil, jang telah dipilih oleh pendoe-doeknja sendiri. Mereka jang memikirkan sekedjab toedjoean, jang berharga ini, nistjaja akan mengambil kepoetoesan, bahwa atoeran ini boekanlah „nonsen” atau jang boekan-boekan sadja, melainkan satoe atoeran jang diharapkan akan mendapat kemadjoen bahagian-bahagian Negeri jang sehat dan sempoerna serta akan memperhatikan dengan sebaik-baiknja segala kepentingan, jang kebanyakan berlainan sekali dengan ditempat-tempat lain.

Lain dari pada itoe paedahnja decentralisatie, ialah menjebabkan anak Negeri moelai memperhatikan perkara 'oemoem. Boekankah oleh karena ada hak-memilih merekaitoe boleh melakoekan kekoeasaannja pada raad gemeente dan dengan djalan jang demikian mengoeasaï poela, bagaimana haroesnja bermatjam-matjam perkara didalam gemeentenja dilakoekan Tiadalah termasuk kedalam 'akal, bahwa anak Negeri disedarkan tentang hal kepolitiekannja, djika semoea hal diatoeri oleh pemerintah centraal selamanja dan djika mereka itoe atas kedjadian beberapa hal tiada atau hanya sedikit benar mempoenjai kekoeasaän,

Dan — ketika diadakan pemilihan raad gemeente kita telah njata, sajang amat terang sekali — bahasa hal ini kebanyakan dlloepakan oleh mereka, jang ingin menjebalahkan dirinja kedalam golongan orang pandai-pandai (intellectueelen).

Mereka jang tiada mempergoenakan stembiljetnja boekannja menjem-

baran
merek

Ach
sesoel
akan

Raa
meenl

Dan r
djoekl

Kita
raad-r
akan

njemb
lih, ja

Hal
segala
doekl

telah

Dji
tiap-ti
merek

memi
jang l
siapa
baiknj

Dec
dah b

Adv
bebera

Mer
rendah
dibitja

Pad
tjil ja
man s

pada z
Kep
dirikan

barangkan dirinja (sebagaimana seolah-olah disangkakannja), melainkan merekaitoe bodoh.

Achirnja nistjaja raad-raad gemeente boleh orang anggap sebagaimana sesoekanja sadja dan segala atoerannja dianggap poela sebagai „nonsen”, akan tatapi terang, bahwa atoeran ini ada.

Raad-raad gemeente itoe kita wadjibkan mendjalankan pemerintahan gemeenle ialah dengan memperhatikan keperluan dan keselamatan kita. Dan raad-raad gemeente ini dirikan dari mereka, jang kita sendiri oendjoekkan, ialah dengan djalan memilih.

Kita jang tiada hendak bekerdja bersama-sama boeat membangoenkan raad-raad itoe dan djadinja tiada hendak mempergoenakan stembiljet kita, akan tetapi orang lain tiada begitoe bodoh (ma'afkan, saja maksoedkan mejembarangan dirinja!) dan merekaitoe segera mempergoenakan hak-memilih, jang telah diberikan kepadanja itoe.

Hal jang demikian ini menjebabkan, bahwa orang lain jang mengatoer segala perkar-perkara menoeroet pikirannja sendiri dan kita haroes menoendoekkan diri kesana dan menerima baik sadja sekalian peratoeran jang telah diperboeat oleh merekaitoe.

Djikalau sekiranya jang dioeraikan di atas ini masoek kedalam pikiran tiap-tiap pemilih oentoek raad-raad gemeente, jakinlah saja, bahwa banjaklah mereka, jang hingga sekarang ini selaloe tiada mempergoenakan hak-memilihnja, sedjak hari ini tentoe hendak memboeang sedikit tempolnja jang berharga itoe oentoek mengeloearkan soearanja pada candidaat, kepada siapa kepentingan gemeente, djadi kepentingan dirinja djoega, sebaik-baiknja patoet diserahkannya.

Orgaan P. E. B.)

Decentralisatie Bali. Adviseur Decentralisatie Mr. Cohen Stuart soedah bikin pepriksaän dinegeri itoe tentang hal ini.

Adviseur tsb. ada bikin tournee dengan resident Bali dan ada lakoekan beberapa vergadering dengan kepala-kepala disana.

Menoeroet adviseur itoe, kepala-kepala di Bali baik jang tinggi, baik jang rendah semoea gampang sekali memberi pikiran dari beberapa hal jang dibitjarakan.

Pada zaman dahoeloe kala, negeri Bali ada berdiri atas 8 keradjaän ketjil jang masing-masing mempoenjai satoe radja. Tetapi biarlah pada zaman sekerang poelau Bali soedah modern sekarang ia ada hendak poelang pada zaman doeloe.

Kepala-kepala ada sampaikan satoe voorstel soepaja Pemerintah akan perdirikan locale raden, seperti Karang Asem raad, dan dikepalai oleh

satoe voorzitter jang dinamai: A n a k A g o e n g. Adalah beberapa toeroenan radja-radja dinegeri itoe jang ada hak memakai gelaran tinggi itoe.

Ketika adviseur itoe ada mengoendjoengi negeri itoe, ia ada dapat melihat wajang tjara Bali jang dipertoendjoeki ole T. T j o k o r d e G. d e R a k i B o e k a w a t i, lid Volksraad dan districtshoofd dari Oeboer. (Bintang Timoer 28 April 1027).

Gemeenten dan Regentschappen.

(S T. 7 MEI 1927).

Dari kantoornja regeering commissaris boeat peroba'an destuur, sepanjang wartanja *I n d i s c h e C o u r a n t*, telah dikaloearken satoe nota, dalem nota jang mana dinjatakan haroes tiadanja gemeente ketjil dilinjapken. Dari ini nota ternjata djoega pikirannja R. C. jang sekarang, prof. Stibbe ada berbeda dari pendapetannja R. C. jang doeloe, mr. Cohen, tentang koebraken gemeenten ketjil.

Mr. Cohen, ingin, paling doeloe ada kepastian aken regentschappen jang maoe didirikan nanti bisa idoe, sedeng kapentingan boeat diriken troes gemeente ketjil ia taro blakangan. Dengan laen perkata'an: mr. Cohen ingin soepaja dengan tentoe regentschappen bisa idoe, kendati moesti dilinjapken gemeenten di tempat-tempat ketjil.

Tjoema kaloe perloe sekali diadaken gemeenteraad, haroeslah raad begini tetep berdiri troes di tempat-tempat, dimana memang soedah ada gemeente. Djikaloe tiada begitoe, biarlah gemeente dibikin abis dan daerahnja dikasi masoek dalem regentschappen.

Tetapi toean Stibbe tiada moefakat dengan ini pikiran dan anggep kapentingan dari gemeente dan dari regentschap moesti ditimbang sama beratnja.

Menoeroet pikirannja toean stibbe, tiada bisa djadi aken tjoema diriken sadja regentschappen jang koeat, kerna ada banjak regentschappen sebagai gemeenschappen jang berdiri sendiri tjoema djamak sadja atawa sedikit sekali artiuja. Tetapi dengan peroba'an bestuur tiada sekali-kali dimaksoedken boeat sakedar diriken regentschappen sebagai autonome gemeenschappen jang penting.

Djikaloe, ternjata gemeenten tiada tjoekoe kakoeatan aken bisa idoe, sehingga kapan tetep diadaken, membikin koerang kakoeatan regentschap aken idoe, baroelah itoe gemeenten dikoebraken dan daerhnja dikasi masoek dalem regentschappen.

Sedeng begitoe mr. Cohen Stuart, adviseur voor de decentralisatie, telah pikir djoega gemeenten bagimana ketjil poen, dengan tiada tjoekoe kakoeatannja dan kaloe diadaken teroes boleh koerangken kakoeatan regentschappen

idoep
Oost

Tet
regen
geme
meloe
Toc

jang
pinan
tingar
N e g
haroe
sediki

Den
doeloe
Europ
lid lid
djadi

Soe
doedo
timbang
pener
blahnj
Stibbe
penoe
ini an
bangin

Leb
meent
blah k
begroe

Onk
grooti
sepert

Tjir
Soe
Mal
Buit
Mr.

Toe
bestuur

idoep soeboer, haroes tetep berdiri teroes, baik di Midden Java, baik di Oost Java.

Tetapi mr. Stibbe rasa, djika gemeenten demikian berdiri teroes bersama regentschappen, nistjaja blandja djadi mahal tiada karoean. Dengan diriken gemeenten begitoe sakedhr diperhatiken kapentingan gemeente dengan meloepaken kapentingan oemoem

Toch toean Stibbe bilang, moesti ati-ati dalem hal kasi masoek gemeente jang sedikit penting dalem regentschap. Regent jang moesti pegang pimpinan dari regentschapsraad, selaen dari moesti perhatiken betoel kapentingan ini raad, wadjib goenakan ampir seantero tenaganja boeat oeroesan Negri. Maka moesti ditimbang dengan teliti, apa ada regentschapsraad haroes diserakan oeroesan roemah tangga dari satoe gemeente ketjil jang sedikit penting.

Dengan koebrakan gemeente, berobalah bestuur dalam kota; sedang doeloean ini bestuur didjalankan oleh gemeenteraad dengan lebian lid lid Europa, sekarang ini bestuur djatoeh di tangan regentschapsraad, di mana lid lidaja sebagian besar ada golongan Boemipoetra. Dengan begini bisa djadi kapentingan kota nanti diperhatiken lain matjam.

Soedah tentoe ada gemeenteraden jang ingin berdiri teroes, darena pendoeboek Europa iada soeka dikasi masook dalam regentschap. Maka akan timbang baik tiadaja satoe gemeente berdiri teroes, haroeslah dilihat hasil penerima'an dan blandja jang dikeloearkan dalam begrooting dan djoemblahnja pendoeboek dari itoe gemeente, teroetama pendoeboek Europe Mr. Stibbe maoe adakan wates pendoeboek Europa diatas 700 djiwa dan angka penoetoep dari begrooting diatas f 200.000, Gemeenten jang bisa soesoel ini angka angka haroes dikasi tinggal bediri teroes, tapi dengan mengimbangi djoega kepentingan keada'an tempat.

Lebih djaoeh Mr. Stibbe menjatakan, boeat adakan burgemeesterd gemeente ketjil, haroeslah di'ingat gadji dari ini burgemeester dan djoemblah blandja boeat bestuur gemeente tiada menekan terlaloe berat pada begrooting dari gemeente.

Onkost dari bestuur boeat gemeenten besar, menoeroet angka-angka begrooting tahoen 1926 (di itoeng percentage dari djoemblah begrooting) ada seperti berikoet:

Tjirebon	8,6 pCt.	Bandoeng	3,6 pCt.
Soekaboemi	3,3 "	Semarang	6,3 "
Malang	6,5 "	Batavia	5,1 "
Buitenzorg	6,4 "	Toerabaja	11,5 "
Mr. Cornelis	5,8 "		

Toean Ttibbe hoendjoek, gemeente Soerabaja soedah keloearkan onkost bestuur paling berat.

Diantara gemeenten ketjil ada tiga gemeente jang keloearkan onkost bestuur paling tinggi, jalah Blitar sampei 12 pCt., Salatiga 10,7 pCt. dan Modjokerto 10 pCt, dari penoetoep angka begrootingnja.

Mr. Stibbe pastikan, dengan adakan burgemeester, djoemblahnja onkost bestuur tiada boleh meliwati 12 pCt. dari djoemblahnja blandja gemeente.

Menoeroet pikiran ini regeerings commissaris boeat perobahan bestuur, haroes tetap diadakan gemeente Madioen dan Malang, barangkali djoega Tegal. Lebih djaoeh ia kasi pikiran boeat koebrakan gemeente.

Blitar dengan 511 pendoedoek Europa dan angka begrooting kira-kira f 100.000;

Modjokerto dengan 585 pendoedoek Europa dan angka begrooting kira-kira f 150.000;

Probolinggo dengan 598 pendoedoek Europa dan angka begrooting kira-kira f 140.000.

Selainnja ini, menoeroet pikiran Mr. Stibbe, gemeente Selatiga dan Kediri ada sedikit kans akan berdiri tetap, sementara gemeente Pasoeroean dan Pekalongan ada lebih besar kans boeat berdiri teroes.

Ini nora dari regeerings commissaris voor de bestuurs reorganisatie ada cerhoeboeng dengan perobahan bestuur jang maoe didjalankan di Midden Java dengan dirikan provincie dan regentschappen, sebagaimana soedah kedjadian di West Java. Dengan ini perobahan bestuur ada ditimbang djoega, gemeenten jang mana dianggap tiada perloe diadakan lagi, hingga nanti dilinjakan dan daerahnja dikasi masoek dalam regenschappen

Karena pemerintah ada setoedjoe dengan pikiran jang dinjatakan dalam nota dari Mr. Stibbe, nasibnja gemeente Blitar, Modjokerto dan Probolinggo telah ketaoean: bakal dibikin habis Djoega empat gemeente lain, Kediri, Salatiga, Pasoeroean dan Pekalongan beloem tentoe akan berdi tetap.

Tapi itoe tiga gemeente jang dikasi voorstel oleh Mr Stibbe dengan tetap boeat dikoebrakan, masih beloem tentoe akan dilinjakan. Pemerintah toch telah kasi tahoe, hal linjakan gemeenten ketjil tiada nanti dilandjoetkan dengan begitoe sadja, hanja lebih doeloe nanti diminta pikirannja pendoe-doek Europa dari masing-masing itoe tempat. Kapan pendoedoek Europa dari itoe tiga gemeente bikin keberatan, boleh djadi voorstelnja Mr. Stibbe poen tiada nanti ditoeroet.

Pembatja poen masih ingat, regeerings commissaris boeat peroba'an bestuur jang doeloe, mr. Cohen, soedah kasih voorstel pada pamerintah boeat linjakan gemeente Tjirebon dan Soekaboemi. Itoe tempo pendoedoek Europa dari ini doea tempat soedah kasih masoek rekest pada pamerintah dengan bermoehoen, soepaja itoe doea gemeente dikasih tinggal tetap dan poetoesan jang diambil oleh regeering adalah toeloeskan permoehoennnja

itoe p
sekara

Da
teraad
karena
peroba
tjotjok
Tapi
kabar

Den
akan p
di Tjin
batja b
ini dan

No.

Ke s
oleh C
Bando
roepia)

Adaj
dibawa
poela

Maka
ketjil d

itoe pendoedoek Europa, hingga gemeente Soekaboemi dan Tjirebon sempat sekarang masih berdiri.

Dari hal gemeente Modjokerto, seperti beloem lama diwartakan, gemeenteraad di sana soedah ambil poetoesan boeat koebraikan sadja itoe gemeente, karena tiada tjoekoepp kakoeatan akan idoepp troes Begitoeloh waktoe didjalankan peroba'an bestuur di Oost Java, akan tiada ada lagi gemeente Modjokerto, tjotjok dengan voorstenja mr. Stibbe.

Tapi dari doea gemeente jang lain, Blitar dan Probolinggo, beloem kadengaran kabar jang pasti. (Pern.).

Kapada Anggauta² Raad
Kaboepaten Bandoeng, Regent
soedah memadjoean soerat demikian:

Dengan hormat bersama ini mengoendjoekkan satoe rerantjang besluit akan pindjam wang goena akan membikin waterleiding dan pekoebroeran di Tjimahi dan mendirikan lima pemotongan Kaboepaten, harap toean soeka batja boenjinja rerantjang itoe sebagaimana ditoendjoekkan dalam lampiran ini dan dipertimbangkan soepaja rerantjang ini diterima baik.

No. / /R. R.

Bandoeng,

1927.

Rerantjang besluit.

RAAD KABOEPATEN BANDOENG;

Menetapkan:

Ke satoe. Dengan djandji bahwa ini besluit haroes diterima baik dahoeloe oleh College van Gedeputeerden, pindjam wang tanggoengan Kaboepaten Bandoeng besarnja: f 91.500,— (sembilan poeloeh satoe riboe lima ratoes roepia) Nederlandsch Indische Courant, pakai perdjandjian jang berikoet:

Artikel 1.

Adapoen perdjandjian pindjaman ini di bikin di atas soerat tandatangan dibawahtangan, ditandatangani oleh Boepati dan Secretaris Raad, begitoe-poela oleh sala soeatoe lid College van Gecommitteerden.

Artikel 2.

Maka rentennja 5% dalam satoe taoen. Koers (harga wang) jang paling ketjil dan jang dikeloearkan jaitoe 96%.

Artikel 3.

Pembayaran dalam doea poeloeh adjal, satoe satoe kalinja pembayaran dalam satoe adjal f 4.575,— (empat riboe lima ratoes toedjoeh poeloeh lima roepia) dan tiada sjah lagingja pada pengabisan boelan December tiap-tiap taoen 1928 sampai taoen 1947.

Membajarnja renten tiap-tiap tengah taoen dan tiada sjahnja dalam pengabisan boelan Juni dan December tiap-tiap taoen.

Artikel 4.

Pembajarannja rente dan poko boleh diterima di Kashouder Regentschap di Bandoeng atau ditempat jang mana diseboetkan dalam tandatangan oetang dalam artikel 1.

Artikel 5.

Pendapatan dari ini pindjeman oeing goena oentoek membikin waterleiding di Tjimahi, membikin pekoebroer di Tjimahi dan membikin lima tempat potong chewan Kaboepaten.

Artikel 5.

Akan ini pindjeman wang tida sengadja pasrahkan borg akan tetapi ditanggoeng oleh Kaboepaten Bandoeng.

Didalam begrooting Kaboepaten tiap-tiap taoen akan tiadakan sediaan oeing oentoek membajar renten dan poko ini oetang.

Adapoen Kaboepaten, djikalau menimbang perloe lantaran pindjeman ini, akan menaikkan padjeg-padjeg jang telah ada atau mengadakan padjeg-padjeg baroe, dengan mengingatkan boenjinja artikel 59 ajat 1 dari Regentschaps-ordonnantie.

Artikel 7.

Segala roepa keloearan perantaraän ini pindjeman, maka ditanggoeng oleh Kaboepaten Bandoeng.

De doea. Atas besluit ini akan minta soepaja diterima baik sebagaimana terseboet dalam artikel 61 ajat ke satoe dari Regenteschapsordonnantie.

Ke tiga. Orang-orang jang terseboet dalam artikel 1 diberi koeasa akan djalankan pindjeman ini dengan pakai perdjandjian soepaja minta koers (harga wang) jang paling tinggi akan tetapi dengan mengingatkan boenjinja artikel 2.

Terbikin dalam persidangan Raad janij oemoem
tanggal 1927.

De Regent van Bandoeng.

War
bepaal
daarva
der de
van de
Beurse
de obl
handel
officië
belang
een ge
inschri
worden
verhan
van de
ieman
te zal
naam)
den zij
gelijk,
lager is
staat te
hierbij
die ge
niet zo
zij dan
zetten
gewens
De b
heid is
worden
Verre
Zij is
effecten
De A
Effecten

Nederland.

DE BEURSNOTEERING VAN GEMEENTE—OBLIGATIEN.

Wanneer een gemeente—leening op obligatiën is uitgegeven, kan, onder bepaalde voorwaarden, die wij hierna zullen bespreken, de z. g. noteering daarvan ter beurse van Amsterdam worden aangevraagd en verkregen. Onder deze noteering verstaan wij de publicatie in de officiële prijscourant van de Vereeniging voor den Effectenhandel (te vinden in de Dagelijksche Beurscourant) van de koersen, die ter beurse geboden worden en waarvoor de obligatiën eventueel, als de post afgesloten is, verhandeld zijn. Deze verhandelbaarheid aan de beurs en de bekendmaking van de koersen in de officiële prijscourant en in de voornaamste dagbladen is van uitermate groot belang voor het gemeente—crediet in het algemeen. Hij die zijn geld aan een gemeente wenscht te leenen en derhalve op een gemeente—leening inschrijft, weet, dat hij niet, totdat zijn obligatiën te eeniger tijd zullen worden afgelost, zijn geld bij de gemeente vast zet. Door de gemakkelijke verhandelbaarheid der obligatiën ter beurse, door de dagelijksche noteering van de koersen, is hij er vrijwel zeker van, dat hij, op welk oogenblik ook, iemand zal kunnen vinden, die zijn plaats als geldschietster van de gemeente zal willen innemen, en dat hij dus zijn vordering aan toonder (of op naam) aan een ander kan overdoen. Als hij dus om de een of andere reden zijn geld vrij wil maken, kan hij zijn stukken verkoopen. Het is mogelijk, dat hij daarbij eenig verlies lijdt, doordat de prijs, dien hij verkrijgt lager is dan de prijs, dien hij bij de inschrijving ervoor betaald heeft; daar staat tegenover, dat hij evenzeer kans op eenige winst heeft. Veel hangt hierbij af van de vraag, hoe de algemeene rentestand zich houdt. Bestond die gemakkelijke verhandelbaarheid niet, dan zouden vele beleggers er niet zoo gemakkelijk toe overgaan op gemeenteleeningen in te schrijven, daar zij dan de kans zouden loopen tot het tijdstip van aflossing hun geld vast te zetten en zij dus moeilijk op het moment, dat het voor hen noodig of gewenscht is, hun geld vrij zouden kunnen maken.

De beursnoteering is dus ook van belang, omdat het publiek in de gelegenheid is de koersen te volgen en na te gaan, welke waarde aan de obligatiën worden toegekend.

Verreweg de voornaamste effectenbeurs in ons land is die te Amsterdam. Zij is van internationale beteekenis en overtreft in belangrijkheid verre de effectenbeurzen te Rotterdam en den Haag.

De Amsterdamsche beurs wordt gehouden door de Vereeniging voor den Effectenhandel. De tegenwoordige vereeniging bestaat reeds sinds 17 Mei

1876; zij werd koninklijk goedgekeurd den 5 Juni 1876. Wij zullen omtrent de bepalingen, welke door deze vereeniging in het leven zijn geroepen, het een en ander mededeelen. Twee reglementen zijn in dit verband van belang: het reglement voor den effectenhandel, en het reglement voor het opnemen van fondsen in de prijscourant. Het eerstgenoemde reglement bevat de bepalingen, die den handel ter beurse beheerschen; het bepaalt dus de verhouding tusschen de leden der vereeniging onderling en is voor de lezers van dit blad uiteraard van minder beteekenis dan het tweede reglement, hetwelk de aanvraag en totstandkoming van de officieele noteering regelt

In het beursgebouw mogen leden der vereeniging of hunne bedienden geen affaires doen dan met leden der vereeniging of hunne bedienden, uitgezonderd in die gevallen, waarin openbare verkoop of verkoop ter beurse van fondsen door wettelijke bepalingen wordt voorgeschreven. Een particulier kan dus zelf ter beurse geen effecten koopen, hij zal dit moeten doen door tusschenkomst van een makelaar of een commissionnair in effecten, lid der vereeniging.

Om in de prijscourant (welke op alle beursdagen wordt gepubliceerd) te worden opgenomen, moet het fonds aan de vereischten, voor diens bestaanbaarheid en de voorwaarden van uitgifte voldoen, en ter beurse handel in in het fonds plaats vinden.

De opneming van de fondsen geschiedt of op aanvraag van leden der vereeniging of uit eigen beweging door het bestuur der vereeniging. Hieruit volgt dus, dat een gemeentebestuur niet rechtstreeks de noteering kan aanvragen, doch dat dit door een lid der vereeniging moet geschieden. In den regel zorgt daarvoor de bankinstelling, die de betrokken leening van de gemeente heeft overgenomen.

De aanvraag moet schriftelijk worden ingediend binnen 24 uren nadat door of met goedkeuring van een of meer leden in een dagblad of in een afzonderlijk bericht openbaar kennis is gegeven, dat door hen of in hun opdracht inschrijvingen op het fonds worden aangenomen of het fonds ter beurse zal worden ingevoerd.

Bij de aanvraag moeten in de eerste plaats worden overgelegd een prospectus van de leening, waarin alle bijzonderheden van het fonds behooren te worden opgenomen, alsmede een exemplaar of een gewaarmerkte drukproef van het fonds ¹⁾. Verder moeten worden overgelegd, voor zoover de aanvraag betreft obligatiën van den Staat of andere openbare lichamen:

1o. het officiële blad bevattende de wet of het besluit tot het aangaan

¹⁾ Fonds beteekent effect; in casu dus obligatie.

der leening of, bijaldien zoodanig blad niet verkrijgbaar mocht zijn, het bewijs dat door de bevoegde macht tot het aangaan der leening besloten is;

2o. het bewijs, dat de goedkeuring, zoo noodig, is verkregen en machtiging tot uitgifte behoorlijk is verleend;

3o. een schriftelijke verklaring van of vanwege het openbaar lichaam (in ons geval dus geteekend door burgemeester en wethouders), waarbij het zich verbindt:

I. rente en aflossing te Amsterdam betaalbaar te stellen;

II. aldaar bij uitgifte van nieuwe couponbladen de gelegenheid open te stellen tot kosteloze inlevering van den talon en kosteloze in ontvangstneming der couponbladen, alsmede aldaar alle kennisgevingen aan obligatiehouders en geregeld een uitlotingslijst en jaarlijks een restantenlijst ²⁾ te publiceren;

III. de verwisseling van receptissen tegen definitieve stukken, de afgifte van nieuwe obligatiën, de afbetaling op oude obligatiën, alsmede alle andere verrichtingen ten aanzien van het fonds te Amsterdam te doen plaats hebben.

Bovendien moet het openbaar lichaam een schriftelijke verklaring afleggen, waarbij het zich verbindt voor alle stukken, welke door het bestuur der vereeniging zijn afgekeurd wegens, naar zijn oordeel, onvoldoende hoedanigheid van papier en druk, kosteloos te Amsterdam duplicaatstukken verkrijgbaar te stellen.

Het bestuur onderzoekt de aanvraag en de leden worden in de gelegenheid gesteld om tegen de gevraagde noteering bezwaren in te brengen. Het bestuur neemt daarbij in overweging of voor een voldoende bedrag werkelijk onder het publiek is deelgenomen en de opneming van het fonds in de prijscourant gewettigd wordt door de daarbij betrokken belangen. Hangende het onderzoek van de aanvraag kan het fonds in de „voorloopige noteering” worden opgenomen, welke vervalt zoodra de noteering definitief wordt.

Een definitieve noteering wordt *niet toegestaan*, als van het betrokken fonds *minder dan f 500.000,— nominaal* is uitgegeven. (Ten aanzien van certificaten van fondsen, welke reeds definitief zijn opgenomen, wordt dit bedrag teruggebracht tot f 100.000,—; dit heeft echter voor gemeenteleeningen geen belang.

Het besluit tot opneming in de prijscourant wordt medegedeeld aan de aanvragers en afgekondigd.

Voor de opneming in de prijscourant is een vergoeding in eens verschuldigd. Deze bedraagt voor binnenlandsche en Nederlandsche koloniale

²⁾ Een restantenlijst is een lijst van uitgelote obligatiën, welke nog niet ter aflossing zijn aangeboden.

fondsen (alsmede voor certificaten daarvan) *f* 2.— per 10.000,— van het opgenomen nominaal bedrag, met een minimum van *f* 200,— en een maximum van *f* 5 000,—. (De vergoeding is niet verschuldigd voor Nederlandsche en Nederlandsche koloniale *staatsleeningen*; dus wel voor gemeenteleeningen).

Het reglement bepaalt voorts een aantal gevallen, waarin de opneming in de prijscourant moet worden geweigerd. Ten aanzien van gemeenteleeningen zijn dit de volgende:

1°. wanneer bij de uitgifte minder dan 3 vrije dagen gelegen zijn tusschen den eersten dag, waarop het prospectus voor het publiek verkrijgbaar was en dien der inschrijving en/of in het prospectus onvolledige of onjuiste mededeelingen zijn gedaan en deze niet behoorlijk zijn aangevuld of gecorrecteerd;

2°. wanneer bij een inschrijving niet minstens op één dag van 9 uur des voormiddags tot 4 uur des namiddags gelegenheid tot inschrijving is gegeven en wanneer niet door de(n) aanvrager(s) tegelijk met het verzenden van de toewijzingsbiljetten aan het bestuur het toewijzingssysteem en het toewijzingspercentage is opgegeven bij een door hem (hen) onderteekende en gedagteekende verklaring;

3°. wanneer naar het oordeel van het bestuur het toewijzingssysteem onbillijk is of bij de inschrijving of de toewijzing of bij de invoering van het fonds ter beurze naar het oordeel van het bestuur onbillijke handelingen hebben plaats gevonden;

4°. indien verzuimd is de advertentie, waarbij van een inschrijving, in de dagbladen kennis wordt gegeven, uiterlijk één weekdag na de eerste kennisgeving in de prijscourant der vereeniging tegen betaling van de daarvoor vastgestelde prijs, te plaatsen;

5°. indien de hoedanigheid van papier en druk der uit te geven stukken niet aan door het bestuur te stellen eischen van duurzaamheid voldoet;

6°. indien het prospectus is onderteekend of mede-onderteekend door een te Amsterdam gevestigde persoon of instelling, welke aldaar het effectenbedrijf uitoefent en niet lid is van de vereeniging, of, indien hij elders in Nederland is gevestigd en aldaar zijn beroep uitoefent, niet lid is hetzij van de vereeniging van effectenhandelaren te Rotterdam, hetzij van den bond voor den geld- en effectenhandel in de provincie.

De opneming van een fonds in de prijscourant kan zonder opgaaf van redenen worden geweigerd.

Is een fonds eenmaal opgenomen dan is, indien aan een der bovengenoemde bepalingen niet of niet behoorlijk wordt gevolg gegeven, het bestuur bevoegd het desbetreffende fonds uit de prijscourant te doen vervallen.

U
beur
niet
word
In
ver
zool
dan
geva
schij
den
Vr
vak,
note
geva
in re
den
moe
Ov
lever
en n
hand
over
meer
taalb
nieuw
verkr
nigin
verde

He
G. d
rang
B. C

Uit het vorenstaande vloeit voort, dat het — tenzij door introductie ter beurze — niet mogelijk is de noteering te verkrijgen van obligatiën, welke niet openbaar worden uitgegeven, maar ondershands bij een instelling worden geplaatst.

In de practijk is ons verder nog gebleken, dat het bestuur der vereeniging bezwaren heeft tegen de opneming in de prijscourant zoolang er een coupon loopt over een kleiner of grooter tijdvak dan een half jaar. Bij de uitgifte van een leening doet zich n.l. vaak het geval voor, dat het tijdvak tusschen de uitgifte en den eerstvolgenden verschijndag van de halfjaarlijksche rente (welke natuurlijk verband houdt met den datum van aflossing der obligatiën) kleiner dan een half jaar is.

Vroeger regelde men dit vaak aldus, dat de eerste coupon voor een tijdvak, korter of langer dan 6 maanden, werd uitgegeven. Wil men met de noteering geen moeilijkheden krijgen dan zal men dus in een dergelijk geval de eerste coupon over 6 maanden moeten laten lopen. Het verschil in rente over 6 maanden en over het tijdvak, waarop de inschrijvers bij den eerstvolgenden verschijndag van den coupon werkelijk recht hebben, moet dan bij de storting op de leening met hen verrekend worden.

Over de noteering ter beurze van Rotterdam kunnen wij korter zijn. Zij levert als de noteering te Amsterdam verkregen is geen moeilijkheden op en moet worden aangevraagd aan het bestuur der vereeniging van effectenhandelaren te Rotterdam, door een lid dier vereeniging. Daarbij moet worden overgelegd een verklaring van burgemeester en wethouders, dat de gemeente te allen tijde de coupons en de losbare stukken te Rotterdam betaalbaar zal stellen en ook te allen tijde, tegen inlevering van de talons, nieuwe couponbladen te Rotterdam kosteloos voor de houders der stukken verkrijgbaar zal stellen en voorts dat de gemeente zich jegens de vereeniging verbindt, om deze schriftelijk op de hoogte te houden, van iedere verdere door haar te doene uitgifte van stukken van dezelfde soort.

W. F. WIJTHOFF.

(Uit „Financieel Overheidsbeheer”)

Officieele Mededeelingen.

Het Bestuur is samengesteld als volgt: J. J. G. E. Rückert, Voorzitter; G. de Raad, Secretaris; F. W. M. Kerchman, Penningmeester, allen te Semarang; W. J. A. C. Bins, E. J. Eggink te Batavia; G. J. Dijkerman te Soerabaja; B. Coops te Bandoeng; D. Baron Mackay te Medan en R. Slamet, Semarang.

Het tarief voor advertenties in het Tijdschrift is als volgt:
Prijzen der advertenties per keer.

Aantal plaatsingen per jaar	geheele pagina	Halve pagina	Kwart pagina	Achter- en binnenzijden omslag geheele pagina
6	f 10,—	f 6,—	f 3,50	f 15,—
12	„ 9,50	„ 5,50	„ 2,—	„ 13,50
24	„ 9,—	„ 5,—	„ 2,—	„ 12,—

De abonnementsprijs voor dit orgaan bedraagt f 15,— per jaar, half-jaarlijks te innen.

Copy voor elk nummer van dit tijdschrift dat op den 1sten der maand verschijnt, wordt ingewacht uiterlijk op den 16en der voorafgaande maand, copy voor het nummer van den 16en, uiterlijk op den 1sten der maand.

*
**

Het honorarium voor artikelen in het orgaan bedraagt voor hoofdartikelen f 5,— per bladzijde druks (gedeelten eener bladzijde naar evenredigheid) en voor correspondenties, waarbij van Raadspublicaties gebruik wordt gemaakt, f 3,50 per bladzijde druks.

*
**

Men wordt beleefd verzocht stukken voor redactie en administratie bestemd te zenden aan het adres van den Redactie-Secretaris, den heer Mr. J. J. Fijnvandraat, Pension Wilhelmina, Bodjong, Semarang, die, betreffende de financiën, aan den Penningmeester, den heer F. W. M. Kerchman, Pendrian 23; overige stukken de Vereeniging betreffende aan den Secretaris, den heer G. de Raad, Karrenweg, allen te Semarang.

14e J

L

[Goed

Stuk
te zen
ging b

„De

Op
waren
en „d
gaderi
over
schille

Ook
vooral
goed
Wat n
vrij te
kenba
Het
landsc
wordt
dat „l
zich”

Of
meer”
leden
Die to